HAFTALIK KÜLTÜR-FİZİK DERGİSİ 12 TEMMUZ 1996 CUMA SAYI:10 FİYATI: 60.000.TL. (kdv dahil)

ÖKÜZ

saadet dolu yuvamıza kara bir gölge düşürdün

HER DURUMDA PAYIMIZA DÜŞEN, HEP ÜÇ'ÜN BİR'İ!

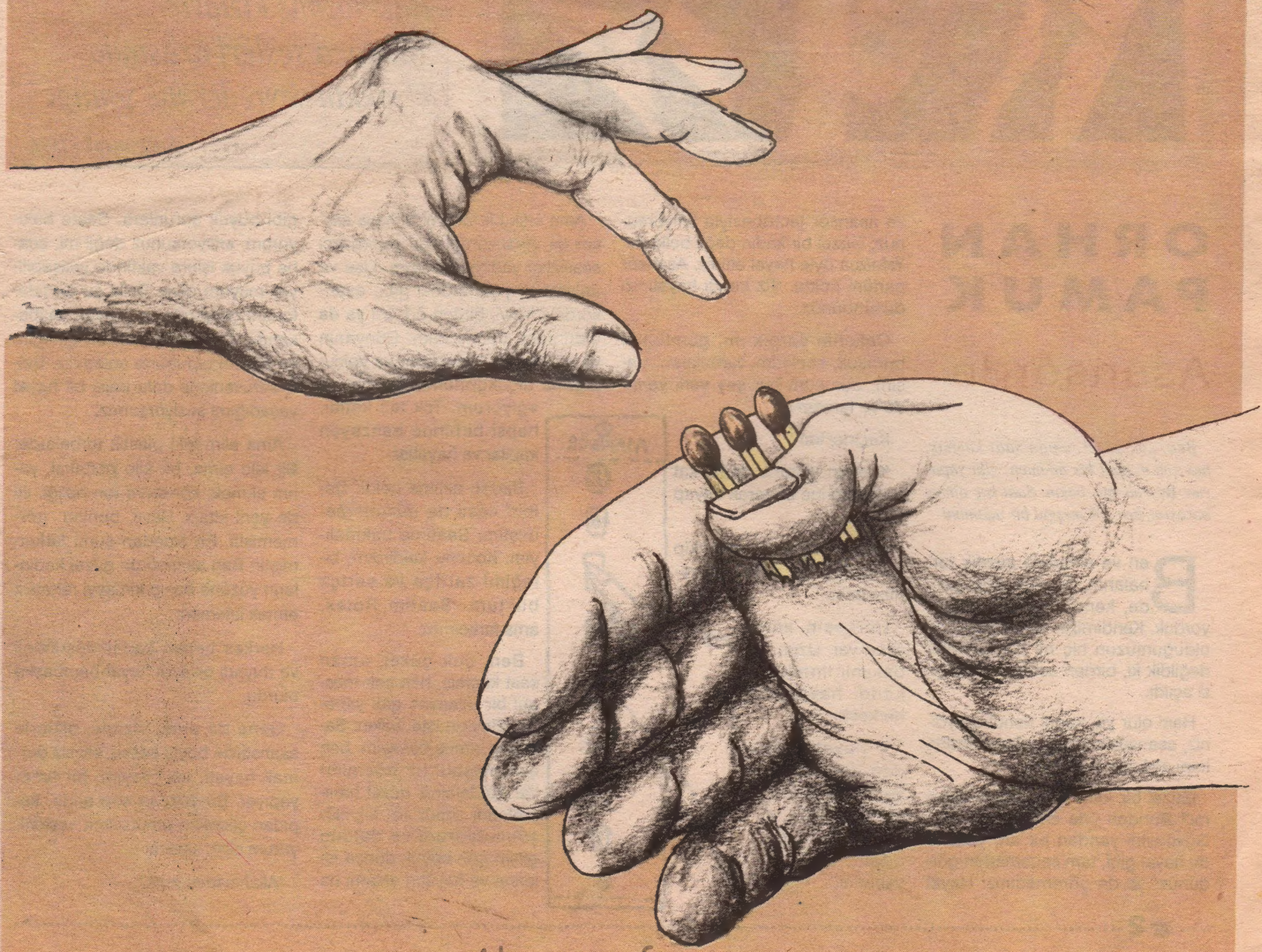

Akşamsefası

CAN YÜCEL

Akçaabat'ın James Dean'ı

Akçaabat'ta bir Yaşar
Düğün meraklısı
Davetli davetsiz
Her düğüne gidermiş
Gidermiş ama
Kenarda dururmuş
Ne horona katılır
Ne kemençe çalarmış
Rakı içmez
Bakmazmış kızlara
Tabanca sesleri arasında
Uzaktan seyredermiş şenliği

Kuzguncuk / 1996

ORHAN PAMUK

Asansörde

Ben, çok güzel, aman saat kaçmış, ben çok meşgul bir adamım, gibi yaparım. Buyrun işte, bakın: Saat kaç olmuş bakayım, ben çok meşgul bir adamım!

Ben ve elimdeki plastik torbalarım, bu dünyanın içinde, kendi halimizde duruyorduk. Kendimizin ve bu dünyada olduğumuzun hiç mi hiç farkında değildik ki, birden asansörün kapısı açıldı.

Hani olur ya, kendi kendinizeydiniz, asansörün içindeydiniz, birden kapı açılınca şaşırdınız.

Güzel bir kadın. Güzel bir kadın mı? Bundan bile emin değilsiniz. Gövdesini yandan bir an, yüzünü de hayal gibi, tam seçemeden gördünüz, ya da göremediniz. Hayat ve asansör tecrübesiyle biliyorsunuz: Güzel bir kadın değil belki de. Yalnızca öyle hayal ettiniz. Asansör parfüm koktu. Siz kendi hayatınızı düşündünüz.

Ceketim çarpık mı, gömleğim buruşuk, saçlarım, torbalarım, traşım, duruşum her şey yerli yerinde ve tamam mı?

Kaçıncı kat?

Kadının yüzüne değil, kat düğmelerine bakarak cevap verdiniz.

Başka bir alemden çıkıp gelen eli önce sizin düğmenize bastı.

Herkesin kendi elleri var. Uzun ve bakımlı tırnakları, kendi hayatı var herkesin.

O hayatın içinden size bakar ve sizin hakkınızda düşünürler. Bir adam. Bir yabancı.

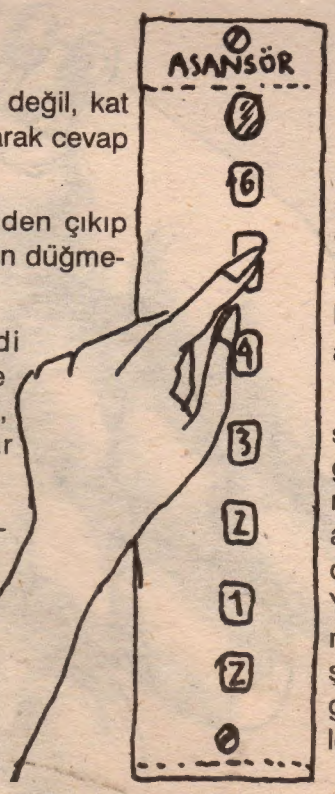

Ama artık bir "adam" olmaya alıştım da. Asansördeki bu yadırgatıcı sessizliği yadırgamıyorum. Lise ve üniversite yıllarımdaki gibi, asansördeki kişiyi, birden öpsem ya da öldürsem, demiyorum. Dünyanın ve asansörün kurallarına ve yolculuğuna alçakgönüllülükle boyun eğiyorum. Tek tek katlar, hepsi birbirine benzeyen kapılar ve hayatlar.

Birden aklıma geldi. Demin nasıl da düşünememiştim. Saatime bakmalıyım. Kolumu kaldırdım, bileğimi zarifçe ve sertçe büktüm. Saatim Rolex, ama farketmez.

Ben, çok güzel, aman saat kaçmış, ben çok meşgul bir adamım, gibi yaparım. Buyrun işte, bakın: Saat kaç olmuş bakayım, ben çok meşgul bir adamım! Ya! Afedersiniz güzel hanımefendi şimdi sizi hiç düşünmüyorum ve daldım gittim çok büyük dünya işlerine ve hayatın anlamı ne gibi büyük sorunlara. Saate bakıyorum, anlıyorsunuz değil mi, acaba büyük işlere vaktinde yetişebiliyor muyum diye. Belki şu an telefonum çalıyordur ve arayan başbakandır. Belki çok özel bir çiftliğim ve atlarım olduğunu anladınız. Belki serüvenlerle dolu trajik bir hayat yaşadığımı seziyorsunuz.

Ama elimdeki plastik torbalarda: Bir kilo elma, bir kilo portakal, yarım ekmek, konserve ton balığı, iki de yeni kitap. Hayır, bunları görmemiştir. En azından şunu farketmiştir: Ben asansörde güzel kadınların yüzüne bakıp kimseyi rahatsız etmek istemem.

Herkes benim kadar düşünceli ve duyarlı olsaydı hayat bambaşka olurdu.

Gene de ama, sizinle, sizlerle asansörde böyle sessiz sessiz durmak hayatı, ne bileyim, bir tuhaf yapıyor. Bu yüzden son anda, kapıdan çıkarken umutsuzca sesleniyorum size, sizlere:

"Allahaısmarladık."

Aksamsefasi

imza : bir dost (met-üst'ün sayfası)

kirpi, kobay, öküz ve katır

bu sefer de manyak gibi, "onca hayvan dururken niye kobay" soruları sormaya başlamıştım, kendi kendime.. herhalde bu sorunun olası cevabı da "bilimin bir hikmeti işte" olmalıydı.. fakat kobay'ın suçu veya mucizesi neydi.. hem bilime bir sürü insandan daha çok katkıda bulunan bir hayvanın niye taş kadar değeri yoktu..

Kirpi hayvanı'yla, daha çocucukken, erzincan'ın o uzak dağ köyü'nde tanışmıştım.. arkadaşlar, top diye oynarlardı.. zavallı kirpi hayvanı, naylon ayakkabı darbelerinden kurtulmak için başını içeri içeri çekmeye çalışır, oklarını daha da sivriltirdi sanki.. fakat onun bu çaresiz hareketi olası hazin sonuna ilişkin hiçbir mani teşkil etmezdi.. birkaç darbe sonrası ölür,ve hareketsiz bedeni arkadaşların coşkun haykırışları içinde bir sopanın ucunda bayrak gibi sallanırdı

Çevremizdeki bütün hayvanların çetinden, sütünden, yününden hatta bokundan bile faydalanırken kirpi gibi hayvanların varlık nedenleri neydi.. bu soruyu sorduğumuz amcalar, nineler, öğretmen ve muhtar sözleşmişler gibi hep "allahın bir hikmeti işte" diye cevap verirlerdi.. fakat yine de bu cevap asla ve katiyen bizi tatmin keza teskin etmezdi.. porsuk, ayı, kurt, tilki, yaban domuzu, kirpi.. bunlar niye vardı.. esasında bence bir mahsuru yoktu ama yine de bu hayvanlar niye vardı.. hem kirpi sevilmiyordu da, sevmeye kalkıldı mı elin cızz oluyordu.. o halde bu kirpi niye vardı

Kobay hayvanı'yla istanbul'da tanıştım.. hiç kobay görmemiş, hiç kobay sevmemiştim ancak ismini ve cismini haberler'de hep duyuyordum.. bilimsel deneyler'de denek olarak kullanılıyorlardı.. bu sefer de manyak gibi, "onca hayvan dururken niye kobay" soruları sormaya başlamıştım, kendi kendime.. herhalde bu sorunun olası cevabı da "bilimin bir hikmeti işte" olmalıydı.. fakat kobay'ın suçu veya mucizesi neydi.. hem bilime bir sürü insandan daha çok katkıda bulunan bir hayvanın niye taş kadar değeri yoktu.. (bilimadamı alfred nobel, icad ettiği dinamit'in insanlarca kötü şekillerde kullanılmasından vicdanen büyük rahatsızlık duyduğundan dünya, hayat ve insanlık için yapılacak bir takım güzelliklere teselli mahiyetinde nobel ödülü'nü koymuş.. ve fakat hiçbir kobay hayvanı, henüz bu ödüle layık görülmemiştir)

Öküz'e karşı gelişen hisli duygularım ise öküz-boğa ayrımını fark edince ayyuka çıktı.. boğa'nın iğdiş edilmiş haline öküz deniliyordu.. tarlada, harmanda daha çok çalışsın, enerjisini asla sevişmeye filan harcamasın diye bu yola başvurulmuştu.. ve fakat bokundan bile tezek olarak yararlanılan bu mahzun hayvana neden birkaç orgazm möölemesi çok görülüyordu.. bu delikanlılığa sığıyor muydu lan!. (pardon, birden fevrileştim) belki bu hazin durumun cevabı da "insanın bir hikmeti işte" olasılığı dahilindeydi ve fakat ben o olasılığa asla dahil olamıyordum bir türlü.. (kurban kesilmek üzere çok önceden alınan kimi keçi ve koçların, yine güç kaybetmeyip daha besili kurban olsunlar diye gözleri bağlanıp, yere yatırılıp testislerine çekiçle vurulmasından çıkan o tiz, o korkunç haykırışlar ise çocukluktan yadigar kulaklarımda hâlâ tırmık cırmık bir ses olarak kalmış ve hiçbir zaman da silinecek gibi değil üstelik)

fakat hayvanlara reva görülen en vahşi ve en utanç verici dram ise katır hayvanı'nın hakkına düşendi.. katır hayvanı'nın anavatanı anadolu.. erkek eşşekle, dişi atın (kısrak) insan eli yordamıyla çiftleştirilmesinden husule geliyordu.. daha çocucukkken, erzincan'ın o uzak dağ köyü'nde bu garip uygulamaya üç beş kere tanık olmuştum.. kısrak ve eşek, genellikle köyden ve köylüden uzak bir tarlaya, bostana götürülüyor, ikisinin de gözleri yazmalarla bağlanıyor, eşek biraz daha yükseğe çıkartılıp kısrak'ın üzerine atlamasına uğraşılıyordu.. ne yaptıklarını bilmeyen bu iki hayvanın çoğu kez organları birbirlerine denk gelmiyor, duruma bir insan eli müdahale ediyor ve eşek'in organı, insan eli yordamıyla kısrak'ın organına yerleştiriliyordu.. eli eşek organına değen köylü ve zurnik amca'nın eli pek tabii ki bayramlarda, para dahi verse asla ve katiyen öpülmüyor, aksine ondan köşe bucak kaçılıyordu.. dahası, bu duruma şahit olan bizim çocucak gözlerimiz, mesela, tavukların hangi iki ayrı hayvanın çiftleşmesinden meydana geldiği gibi sapık ve kökü dışarda ideolojilere saplanıp kalmasına neden oluyordu.. katır hayvanı, at'a ve kısrak'a oranla daha güçlüydü.. bunun için daha çok ağır yük hayvanı olarak kullanılıyordu.. kimi zaman da cirit oynarken.. fakat, ama, ancak, lakin, asla ve katiyen düğünlerde süslenip gelin bindirilen bir hayvan olmuyordu.. anadolu insanı katır hayvanı'na karşı pek mahcup durur.. anadolu folkloründe, şiirinde, müziğinde katır hayvanı neredeyse hiç iltifat görmez.. dahası katırlar sonradan kendi kendilerine de pek üreyemezler.. hor görülüyor ve hep dışlanıyorlar.. şimdi gelelim en acı ve en "insanın bir hikmeti işte" diyerek asla ve katiyyen geçiştiremeyeceğimiz şu mühim soru'ya, "yüzde doksan dokuzu müslüman addedilen bir halk, doğa ve tanrı yasalarına karşı çıkarak, erkek eşek ve kısrak'ı kullanarak nasıl katır diye bir hayvan meydana getirmeyi göze alabilir.. hangi kitapta bu dramın açıklayıcı gerekçeleri vardır.. durmadan domuz eti'nin günah olup olmamasıyla kafa yoran yüzde doksan dokuzu müslüman sayılan bir halkın içinden neden bir allahın kulu çıkıp da katırlar'ın bu halleri üzerine bir iki satır düşünmez.. neden.. **imza: bir dost**

HİKAYE

on üç artı bir

../..

piramit tepesine evvela köleler çıkar
şaşı peygambere hiç mürid inanır
bir kör'ün peruk takması kadar feci
kıyamet herkese kendi gibi kopacak
usta terziler mezurasız anlarlar
gidip gelen trenlerle akarak
en güzel gar lokantalarında içilir
bir şey var bir şey hep var
musalla taşı'na serçeler konar
hurma ağaçları söğüt gölgesi arar
pabuçlarım su çekiyor saçım sıfır numara
ben hayatın yalancısıyım
ömrümden bir daha geç
yoksa cüce kalırım

../..

on üç artı bir

Akşamsefası

SOSYOLOK ECEVİT

Biz toplum olarak, kayıp kıta Atlantis'in esrarının çözülmesine katkıda bulunabilecek miyiz? (II)

Bu konudaki umutsuzluğumu geçen sayıda vurgulamış; niçin umutsuz olduğumu da bir araştırmanın sonuçlarına dayanarak, derinlemesine irdelemiştim. Ve, dikkatli okurlarımın hatırlayacakları gibi, şöyle bir ifade kullanmıştım: "Üzülerek söylüyorum, hadi Nuh'un Gemisi'nden, İstanbul'un altındaki gizli şehirden geçtik, en basit 'Kesikbaş'ın esrarı'nı bile çözememiş bir toplumuz. Hal böyleyken, Atlantis'in sırrına nasıl ereceğiz? Ne acı..." Ben öyle haftadan haftaya görüş değiştirenlerden olmadığım için, aynı sözlerin altına bugün de imzamı atıyorum ve aynı vurguyu tekrarlamakta sakınca görmüyorum: Ne acı...

İnanır mısınız, biz oniki milyon İstanbullu olarak altımızdaki gizli şehri bir yabancı bilimadamı kadar merak etmiyoruz. Yanlış anlaşılmasın, ben ille de böyle bir şehir var diye iddiada bulunmuyorum. Yalnızca, bu işi aydınlatmanın bir toplumsal sorumluluk olduğunu belirtmek istiyorum.

Van Boeck adında Belçikalı bir dostum var. Kayıp uygarlıklar, esrarengiz toplumlar konusunda dünyanın sayılı bilimadamları arasında. Hani malımızı yemezsek yiyeceklerden değil, iyiniyetli bir insan. Kendisi iki yıl önce İstanbul'un altındaki gizli şehri aramak maksadıyla Türkiye'ye gelmişti. İstanbul'daki altıncı ya da yedinci günüydü ki, beni aradı. Sesi her zamanki neşesinden ve coşkusundan yoksundu. "Aman birader, başıma gelenleri sorma" diye anlatmaya başladı:

"Buraya gelmeden birkaç dostumla yazışmıştık. Beni, yeraltı uygarlığından gelen sesleri dinleyen bir adamla tanıştıracaklarını söylediler. İstanbul'a gelir gelmez bu şahısla tanıştık. Kırk yaşlarında, bıçkın biriydi. Kendisine yeraltından nasıl sesler geldiğini sordum. 'Valla Hans baba...' diye başladı söze. Kendisine adımın Hans olmadığını söyledim. Şu şekilde cevap verdi: 'Mevzu değil esasen. Şimdi hoca, bu yeraltındakiler var ya, çarkını s..iim diyorlar da başka bir şey demiyorlar.' Daha önce böyle bir söz duymadığım için anlamakta güçlük çektim. Sözlükleri çıkardık, karıştırdık. Sonuçta düşündüm ki, yeraltındaki uygarlık henüz basit mekanik aşamasında. Tüm sistemleri çarklar üzerinden işliyor. O gece biraz rahat uyudum. Ancak aynı adam, ertesi gün yeraltından 'belini s..erim' sesleri geldiğini söyledi. Üçüncü gün de 'eşiktekini, beşiktekini' gii hâlâ anlayamadığım bir söz sarfetti. Bunca yılın araştırmacısıyım, doktora tezimi gaipten gelen sesler üzerine yaptım, ne gaipten böyle yakası açılmadık laflar duydum, ne yeryüzünden..."

Bedbaht Van Boeck... İnad etti, araştırmalarını sürdürdü. Bu değerli bilimadamının başına gelenler beni fazlasıyla üzdüğü için, kendisiyle birlikte gezmeye başladık. Bir gün yanımıza iki adam yanaştı. Bir şeyler söylüyorlar, anlamıyoruz. Neticede kendilerini açık konuşmaya davet ettim. Adamlardan biri dedi ki: "Şimdi arkadaşım, Alemdağ yolunda parsel işine girmiştik. Fazla değer kazanmadı, biliyor musun. Ben diyorum ki, bizim parsellerin orada bir tünel kazsak, işte gizli şehrin girişi hesabı. İçine taş maş döşetiriz, hoca ne isterse yaparız, çekinmeyiz. Hem bizim işimiz görülür, arazi değerini bulur, hem hocaya da yola yakın parsellerden iki tane atarız..."

Afedersiniz, adamın yüzüne tükürmemek için kendimi zor tuttum ve tercümanlık görevimi yerine getirdim. Van Boeck "Herkes sizin yaklaşımınızda olsaydı, şu and dünyada binlerce Atlantis girişi olurdu" deyince bizimki ne cevap verse beğenirsiniz: "Şimdi atlantis işini bilmiyorum da, hoca isterse şöyle İstanbul Atlantis Matlantis komple bir olaya girelim!"

Van Boeck o akşam ülkesine döndü. Bu adam arkasından mektup yazıp "Dudullu'dan da bir parsel verelim, seneye elini öpene satarsın" dedi. Van boeck sert bir cevap yaınca, bu da serkeşleşti. "Bak gözüm, asker kaçaklığı filan, mutlaka bir açığın vardır, bitiririm seni" şeklinde bir tehdit mektubu gönderdi.

Dostum Van Boeck bir sonraki mektubunu bana yazdı ve istediğim miktarda araştırma fonu sağlayacağını, benim gibi bir araşktırmacının o koşullarda çalışmasının cinayetten başka bir şey olmadığını söyledi. Cevabım şu şekildeydi: "Evet, zor koşullarda çalışıyoruz. Ancak bizim gibi aydınlar da bu ülkeyi terkederlerse, yeraltındaki kayıp şehirleri değil, yerüstündeki kayıp ülkemizi ararız..."

Bunların üzerine, kayıp kıta Atlantis'in esrarının çözülmesine niçin katkıda bulunamayacağımızı daha fazla açıklamama gerek var mı? Maalesef her şey ortada. Ne acı...

Bunca acının içinde, fıkramız biraz olsun yüzümüzü güldürebilecek mi bakalım...

Öğretmeni küçük Ercan'a sormuş:

– Balıklar niçin konşamazlar, açıklayabilir misin?

– Öğretmenim, başınızı suyun içine soksalar, siz konuşabilir misiniz?

Ben de bazı insanlarımıza şunu sormak isterim: Başınızı yeraltı şehirlerine soksak, toplumsal sorumluluklarınızı biraz olsun kavrayabilir misiniz?

GECEDESTE

(Çıkmamış Bir Kitaptan Numarasız Sayfalar)

Ferhan Şensoy

sarı kiro taksiterle
gezdirdiğim kalın şiir defteri yaşam
burdan demin geçmedik mi ağbicim
evet ama çok severim ben bu kırmızı ışığı şoför bey
sinameki haziran boyu
birisine rastlamak için
deil gibi dolaşılmaz istanbul
burda gibi çok fazla
sık sık aynı yerden geçmenin
somut yararı yoktur
üstelik şoför saman nezlesi
çok yaşayın şoför bey
siz de görün deli bey ağbi
ya birine rastlarsam diye
gidilmez ki ilk uçakla ankara'ya
beyoğlu'ndan firar etmiş güvercinin
ankara'da ne işi var
bunlar salak gezginlerdir
haziranın dokuzu
aşkımız yağmur
istanbul'u sel aldı

ÇETİN ALTAN

Söz söylemek içindir

Türkler satrancı sevmezler. Çünkü satrançta şans yoktur. Mesleksiz oldukları için para kazanmayı da şansa bağlarlar.

"Ey bu toprağa düşmüş asker!" denilir. Bu topraklara kim düşürdü bir defa bu askeri? Bunları hiç kimse kurcalamaz.

Vatan için ölünecek. Peki yaşayanlar ne yapacak? Onlar da Hazine'den geçinecek.

Türkler anlamadıkları dilde kutsal kitap okuduklarından, anlamadan da okumaya alışıktırlar.

Halbuki yazarı-çizeri olmayan toplumlar çok hızlı dolandırılır.

Türkiye'de herşey terstir. Türkiye dünyanın antisidir.

Akşamsefası

LEB-İ DERYA SAYIN

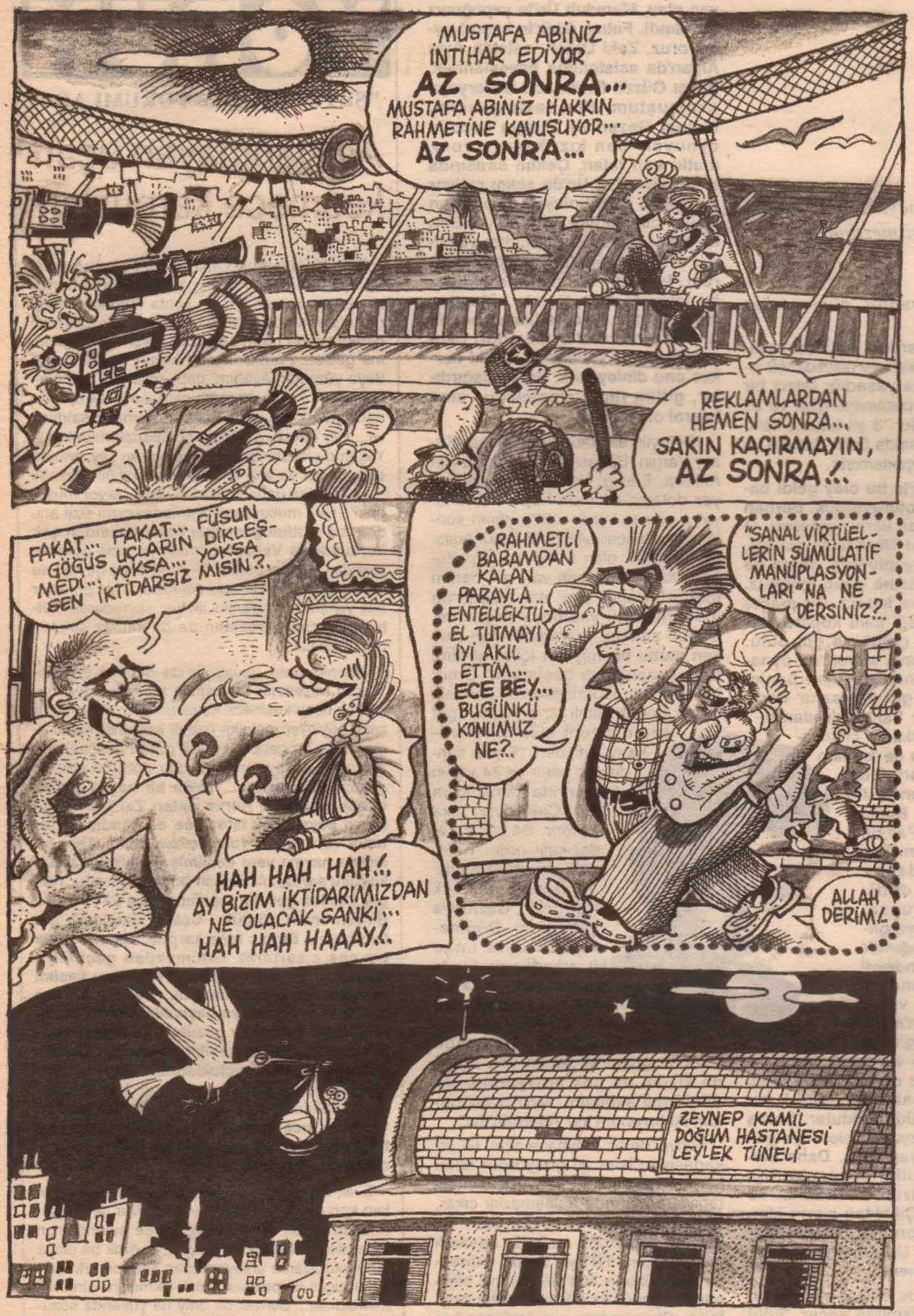

KEŞKE HEP ATİNA'DAN BİLDİRSEYDİN...

Tabiat kimseyi, kendini başkaları gözü ile görebilme yeteneğinden mahrum etmesin!.. Ben bir gün evde yatmıştım... Bir ara kalktım ve Kanal D'yi net, öbür kanalları puslu olan televizyonumu açtım... Karşımda Reha Muhtar... Her zamanki gibi yine tedirgin... Fakat bu sefer başka bir şeyler var... Birileri binadan içeri giryormuş da, yayını durduracaklarmış da... Anlatıyo da anlatıyo... Hoppalaa, n'oluyoruz yaa, yine mi 12 Eylül oldu yoksa, diye düşünürken mesele anlaşıldı... Reha Muhtar'ın programında Kanal D'nin kapanışını naklen izliyoruz... Ekranda Kanal D'nin giriş kapısından üç-dört kişi içeri girdi... Bizimki tüm hırçınlığı ile anlatıyo: "Görüyorsunuz di mi sayın seyirciler, nasıl binamıza girdiler?.." Eeee!.. Görüyoruz, n'oolmuş!.. adamlar merdivenlerden çıkıyor... Fonda 'yandık-bittik' muhabbeti tüm hızıyla devam ediyor... Duyan da Kanal D tamamen kapanıyor zanneder... Hepi topu oniki saat... "Yuh be!" dedim, kendi kendime, "bu kadar olur..." Kameraman merdivenden çıkan görevlilere "siz şimdi kanal D'yi kapatmaya mı geldiniz?" diye soruyor... Görevlilerden biri "Evet" diyor... Kameraman "Ama neden?" diye soruyor... Adamlar susuyor, sürekli susuyorlar... Durum çok komik... Reha Muhtar geri saymaya başladı bile... Birazdan Türk Apollo'su aya çıkacak... Zaman yaklaştı... Bütün Türkiye pür dikkat olayı seyrediyor – tabii Reha Muhtar'a göre... Birden o da ne?.. Ekranda bir Atatürk portresi ve İstiklal Marşı çalıyor... Yani Kanal D'yi kapamaya gelenler şu İstiklal marşı bitsin de öyle kapatalım bari diyecekler... Öyle sanıyor Reha Muhtar...televizyon kapandı... bi 'oh' çekip gidip yattım... Kıssadan hisse: İnsan kendini bilmeli... Dışarıdan nasıl algılandığını –hiç olmazsa birazcık– anlayabilmeli...

YAZSANA BUNLARI ABİ

Güneri İçoğlu

ŞEYİNİ SALLASAN BİLGEYE DEĞİYOR

Bu nasıl bir dönemdir, anlayamıyorum. Herkes her şeyi çözmüş sanki. Ortalık bilgeden geçilmiyor. Yediden yetmişe cümle alem Don Huan gibi olmuş, derûni imajlarla dolanıp duruyorlar. Bu oyunu bu kadar basit mi sanıyorsunuz? Geri verin kelimelerimi, ben oynamıyorum...

İşi çözmüşler çözmesine ama suratlardan, bir cephesi sıvanmamış apartmanlar gibi sıkıntı akıyor. Çoğunluk sinirli ve gergin. Gençlerde bir bezginlik almış yürümüş. Onlar da sanki, sonsuzluğun, sınırsızlığın içindeki hayatın manasızlığını, yani hiçi, **negatif yönden gece vakti daracık mekanlarda yüksek desibelli müzik eşliğinde kavramışlar.** Onun için de kuvvetli bir trip fırtınası esiyor. Bu manasızlık uygun ışıklarda pozitif bir şekilde belli bir çaba harcanarak kavransa hepimiz gülüp eğlenir, şarkılar söyler, danslar ederiz. Ama ne yazık ki, kolay olan diğeri. Her şeye rağmen gülmek hem çok zor hem de artistik bilgelik değeri yok. Tribe girmek daha holivutvari bir gizem taşıyor.

Geçen haftalarda böyle bir bilgeye rastlayıp kafama birkaç döner tekme yedim. Gökçeada'daydım. Bir öğle vakti yorgun argın lokantanın birine girdim. Lokanta boştu ve lokantacılar oturmuş kendileri yemek yiyorlardı. Masalarındaki genç olanı, beni görünce kalktı ve ne istediğimi sordu. Seçeneklerde pide ve lahmacun vardı. Ben de masalarında kendileri için yaptıkları lahmacunları görünce şaka yolla genç ahçıya sordum: **"Siz de yediğinize göre lahmacunu daha iyi yapıyorsun galiba?.. Peki piden nasıl, o da güzel mi bari?"** diye otomatikten geyiğine sordum. Derken lokantacılardan yaşlı ve ulu bilge olanı gözlerini kısarak, gür ve titreyen ulvî bir sesle **"Puan kaybettin genç dostum. Şunu bil ki hayatta kimse malına kötü demeeez."** Haydii, arkadaş zaten gırtlağıma kadar sofistikeye batmışım, varma üstüme yahu! Biz de biliyoruz, sırf iletişim kuralım diye saçma bir soru sorduğumuzu. Ne diye ağdalı bir cevap veriyorsun. Kestirip at işte, alt tarafı müşteriyiz... Birden tepem attı, ben de onun gibi sesimi kalınlaştırarak, derin ama alaycı bir tonlamayla, **"Eey dervîş, ben bu dünyada malına kötü diyeni ararım."** dedim. Lokantacı bilge kıllandı ve bana taktı. Bir şeyler yiyip hemen kaçtım ordan. Derken, ertesi gün tanıdıklarla yine aynı lokantaya gitmek zorunda kaldım. Bu kez pide ve lahmacun yoktu. Pide var mı, diye sorduğumda genç garson, **"Abi pideci arkadaş izine çıktı, bugün sadece sulu yemekler var."** dedi. Ben de **"Yapma be, pide iyiydi"** dediğimde, genç garson, **"Abi sulu yemekler de mâyerdir"** dedi. **Mâyer!..** İlk defa duyduğum bu kelimenin manasını öğrenmek için garsona ciddi olarak sordum, **"Mâyer ne demek yahu?"** Tam garsonun güzelce açıklayacağı sırada, birdenbire tezgahın arkasından lokantacı ulu bilgenin sesi çınladı, **"Bak, yine puan kaybettin. Puan kaybetmeye devam ediyorsun. Tahsilli birine benziyorsun, ama boşsun."** Tövbe, tövbe, kardeşim nerden biliyim ben **mâyer**'i, ana biritanika mıyım anasını satıyım. Bu kez gerçekten sinirlenmiştim. **"Bana bakın beyefendi"** dedim. **"Ben belki manevi olarak puan kaybediyor olabilirim, ama siz de hızla maddi olarak puan kaybediyorsunuz. Böyle konuştuğumuz sürece felsefeci adamın dükkanı diye buraya gelmiycem ve bir sürü müşteri kaybedeceksiniz. Sizin asıl işiniz müşterilerin aklını döndürmek değil, bu dükkanı döndürmektir. Ayrıca ben tahsilli değil, sadece gözlüklüyüm."** deyip yüzüme gelen döner tekmelerin bir kaçını savuşturduysam da, yediklerim ruhumu hayli hırpaladı... Bilge öğretmemiş, sadece vurmuştu. Gidip "mâyer ne demek" diye orta halli bir Osmanlıca sözlüğe öylesine isteksizce baktım, ama bu kelimeye rastlamadım. Daha genişine bakacaktım ki birden vazgeçtim. Çünkü öğreneceğimi öğrenmiştim. Mâyer'in anlamı şuydu: *Çağ, sert bir çağ, kimseye bir şey sorma, ne öğrenmen gerekirse kendin öğrenmeye çalış, öğrenemezsen de üzülme, sana soranlara ise ne olursa olsun böyle davranma, bir şey öğretirken bile yeniden öğrenmeye çalış,* ***"bak arkadaş ben bunu böyle biliyorum ama benim malım kötü olabilir"*** *de, kimse malına kötü demez ama sen bunu demeyi de bil...*

İki tane lahmacun yemeye gittim şu öğrendiğim şeye bak. Demek ki lüks bir restorana gitsek **Nirvana**'ya erdirirler bunlar adamı vesselam...

Akşamsefası

MESUT KARA

Artizler Kahvesi

KUZEY VARGIN

Filmcinin seni seçmesi için parayı önemsemeyeceksin, ben de önemserdim. Paramı vermedikleri zaman işe gitmezdim.

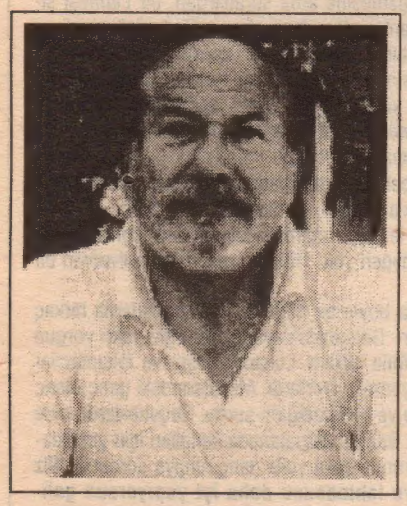

Yeşilçam'da star sisteminin Ayhan Işık'la başladığı kabul edilir. 50'li, 60'lı yıllar Yeşilçam'da starın en fazla yetiştiği yıllardı. Kuzey Vargın'da bu yıllarda tanışır sinemayla. 1957'de Bakırköy'de Fuat Rutkay'ın Halk Film Sütüdyosu'nda laborant olarak çalışıyordur. 60'ların hemen başında Hasan Kazankaya'nın çektiği filmlerde rol alır. İlk filmlerinde Yılmaz Güney'le birlikte oynar. Sinemada adının duyulması Yasak Sokaklar filmiyle olur. **"O zamanlar Ayhan Işık, Göksel Arsoy, Ediz Hun, İzzet Günay, Fikret Hakan, Cüneyt Arkın, Yusuf Sezgin var. Böyle bir ortamda sinemaya girdim. Burdan bize ekmek çıkar mı diye düşünüyordum. Fakat yanlış düşünüyormuşum. Ben aktörlerden korkarken, aslında yapımcı ve yönetmenlerden korkmam gerektiğini çok sonra öğrendim. O zamanlar çok az paralar alıyorduk. Genellikle peşin para yoktu, 3 aylık, 6 aylık senetler veriyorlardı. Ferdinant Manukyan vardı, Matild Manukyan'ın abisi. Galatasaray'da tefecilik yapıyordu. Filmcilerin çoğu o adamla anlaşmış, senetlerin tarihini ne kadar uzun tutarlarsa, biz doğru o adama gidiyoruz. Yarıdan aşağıya kırıyordu senetleri. Çok az paralara oynamış oluyorduk. Böyle böyle 1969 yılına geldik."**

Kuzey Vargın sinemanın asi, deli dolu oyuncularındandır. Kendince haksız gördüğü şeylere tahammülü yoktur. Yeşilçam'ın James Dean'ıdır o. Saç biçimi, yüz hatları ve asi tiplemesiyle J.Dean'e benziyordur. Şimdi o gür saçları yok. Kollarında askerlikten ve cezaevlerinden hatıra olduğunu söylediği dövmeler var. **"Şimdi saç kalmadı. O kadar gür ve güzel saçlarım vardı ki, berberler 'Kuzey Vargın saçı yapılır' diye yazılar asardı."**

Oynadığı rollerdeki gibi özel yaşamı da hızlı hareketli ve olaylıdır. 69 yılının sonlarında yaşadığı tatsız bir olaydan dolayı cezaevine girer ve 35 yıla mahkum olur. 3 yıl tutuklu kalır. Bir kavga esnasında Salih Güney'i ve iki arkadaşını bıçaklamıştır.

"Salih Güney'le bu olay geldi başımıza. Barda oturuyorduk. Burhan diye bir arkadaş vardı, gazeteci. O zamanlar Kartal Tibet falan geliyor, pazarları maç yapıyoruz, sonra da Neşe meyhanesine gidip içiyoruz. Salih Güney de kaleci. Bir maçta Burhan'ın köpeği ipini kopardı, tesadüfen topa çarptı ve gol oldu. Barda Salih hava atıyor 'iyi oynarım' diye. Burhan da 'ulan benim köpeğim bile gol attı sana' dedi. Bunun üzerine Salih 'çık ulan dışarıya' dedi. Çıkarım çıkmazsın derken ben de 'bırakın bu işleri ayıptır' dedim, döndüm arkamı. Bitti benim olayım. Bunlar çıktı dışarı. Pat bir el, Ahmet Mekin. 'Kuzey hadi kardeşim ayır şunları' dedi. Herkes duyuyor. Ben de ayırmaya gittim. Dışarı çıktığımda Burhan kan içindeydi. Ötekinin yanında iki arkadaşı daha var, üçü bir olup Burhan'a yükleniyorlar. Araya girdim, kıyamıyorum buna vurmaya. Bana bir kafa attı. Ne olduysa orda oldu. Üçünü de bıçakladım. Anlık bir olaydı, taammüde soktular. Sonra konuşanlar, olayı görenler niye gelmedi şahitlik yapmaya. Daha dinlenmemiş şahitler olmasına rağmen 35 yılı yüzüme okudular. 73 affıyla çıktım. Çıktıktan sonra kimse aramadı, sormadı, Türker İnanoğlu ve Ümit Utku hariç. Onların hakkını ödeyemem."

On-oniki filmde başrol oynadıktan sonra ikinci adamlığa geçer, "kötü adam" oynamaya başlar. Bu geçişten memnundur. **"Ayhan Işık çok sevdiğim bir büyüğümdü, Ediz Hun da sevdiğim, güvendiğim arkadaşımdı. Onlardan fikir alırdım. 'Aman Kuzey'ciğim para politikanı gevşek tut' derlerdi. Filmcinin seni seçmesi için parayı önemsemeyeceksin, ben de önemserdim. Paramı vermedikleri zaman işe gitmezdim. Bunu tabii camiada böyle anlatmıyorlardı. Ben biraz özel hayatıma da dikkat etmezdim. Adımız çıktı. Birinci adamlık zor. İkinci adam olduğun zaman seninle uğraşan azalıyor. Kötü adam oynamaya başlayınca işlerim çoğaldı. Bir de beni en çok baltalayan olay, Memduh Ün'le yaptığımız bir filmdi. Fatma Girik'le başrol oynuyoruz. Zeki Ökten, asistan Ayla Algan'da asistanlığa heveslenmiş. Balıçı Güzeli filmin adı. Senaryoyu okumuştum. Ben fakir gencim, Müjdat Gezen de zengin çocuğu oynuyor. Ben kızı kaçırıyorum, mutlu son falan. Çekim sırasında kadın Memduh Ün'ün aklını çeliyor Fatma'nın kaybı oluyor diye, onun lehine değiştiriyor senaryoyu. Ben de bunu duydum. Topladım valizimi, setin ortasından geçip gidiyorum. Memduh Ün 'nereye gidiyor bu tokmak' dedi. Bende küfrettim, çıktım gittim. Otomatikman benim iş hayatım söndü. Memduh hem yapımcı hem yönetmen, tabiki herkes onu dinleyecek. Sonra çağırdılar, gittim filmi tamamladım ama başrol olayı bitti."**

1940 yılında Kadıköy'de doğar Kuzey Vargın. Babası subay olduğu için Ankara, Elazığ, Van derken epeyce yer dolaşır. Aklında hep Avusturalya'ya gitmek vardır. 1973 yılının sonlarında Bahçelievler'deki Ömür tesislerinin sahibi olan arkadaşı Tolga Yüzaltı, **'sana ihtiyacım var, gel benim müdürlüğümü yap'** der. **"Ömür'ün müdürlüğünü yapmaya başladım. Düğün salonu, restorant falan derken mutlu bir hayatın içine girdim, para kazanmaya başladım."** Ömür tesislerinde müdürlüğü uzun sürmez. Sonra Bertan isimli bir arkadaşı **"gel senin vizeni alalım, Amerika'ya git"** der. 15 gün içinde vize alınır ve 74 yılının başlarında Amerikaya gider. Çok çalışır, para biriktirir. 84 yılına kadar kalır orda. Türkiye'yi de çok özlemiştir. Özlem gidermek için gelir. **"Gezmeye gelmiştim. Dönmeden bir süre önce bir arkadaş grubuyla toplanmıştık. Orda bir hanımla tanıştım. 12 sene oldu hâlâ gideceğim. Evlendik, 8 yaşında çok güzel bir kızım var. Eşimi de kızımı da çok seviyorum. Bu dördüncü evliliğim. Ayrıca bir oğlum iki torunum var Amerika'da."**

Sarıyer'de bir meyhane açar, bir arkadaşıyla. İşler iyi gidiyordur fakat körfez krizi patlak verir. Ardından ortağıyla aralarında anlaşmazlık çıkar. İyi bir paraya hisselerini devreder. **"55 yaşıma geldim.Şu anda da devamlı çalışıyorum. TRT'ye Sahte Dünyalar adlı dizinin 104 bölümünü bitirmiştik. Şimdi 64 bölüme daha başladık. Sinemadan ve televizyondan teklifler var."**

Spor yapmayı sevdiğini söyleyen Kuzey Vargın, Levent Tenis Klübü'nün müdavimlerinden. 14-15 yıldır tenis oynadığını söylüyor.

• **Çalıntı** ve **25. Kare** dergilerinde yazılarını zevkle okuduğumuz Taner Ay'ın **Astigmat Bakışlar** ve **Cinemascope Kadınlar & Cinemascope Erkekler** kitapları Çalıntı Yayınları'ndan çıktı. Atlas Pasajı'ndaki Çalıntı'da ve bütün kitapçılarda bulabilirsiniz.

CAN BARSLAN

Şeyedi YORUM

"ŞEYEDİ'LER ve YORUMLARI"

Açıklanmayan uçan kesmece karpuzlar!

Ben 12 Maymun filminin bilet kuyruğunda, durup dururken, Ali Şen başkan Fenerbahçe şampiyon desem, ya da yolda yürürken sindirim sistemimden, araba alarmlarının devreye girdiği sırada çıkan sese benzeyen bir "vüyk"leme gelse... Parmaklarımın arasını kaybetsem... Veya yüzerken ayağım, dahi anlamına gelen ıslak bir, **de** ya da **da** ekine çarpsa, üç saniye koridorundan geçerken vahşi tuzlamalar saldırsa ve... Her neyse, örnekleri çoğaltmak mümkün... Yaşamda karşımıza en seyrek çıkan şey, anlamdır... Siyasi ve ekonomik istikrarsızlığın ihracatı vurmasından daha kötü olan nedir biliyor musunuz?.. Çok mutluyken kız arkadaşınızın size aniden **"bu mutluluğumuzun bozulmasından çok korkuyorum Vahap"** demesi ve sizin adınızın aslında Çağatay olmasıdır. Ama daha da kötüsü aynı gece televizyonda Ah Kızlar Vah Erkekler adlı yarışma programını ilk kez seyrederek mutluluğunuzun gerçekten de onarılmaz şekilde bozulmasıdır.

Alacakaranlık Savaşçısı da denilen Şeyedi-Yorum köşesinin bu haftaki konusu Açıklanamayan uçan kesmece karpuzlardır... en azından şarkı söyleyen peynirli çubuk krakerler kadar ilginç olan bu garip olayı, bir görgü tanığının ifadesinden dinleyelim... **"... çifti çubuğu satmış şehire göçüyorduk... Yolda bir başka çift ve çubuk gördük... Karım onları Zeki ve Metin sanıp seyretmek istediyse de kendisine bir tepik vurdum ve yola devam ettik... Tam bu sırada havayı yeni kesilmiş bir kütür karpuz kokusu sardı... Ardından böcekler sustu, rüzgar kesildi, gecelik repolar yüzde 62'ye indi... Birden onları gördük... Uçarak üzerimize geliyorlardı... Birkaç tane karpuz "faşırrrr" diye bir ses çıkartarak üstümüzden geçtiler... Hepsinin de kayık şeklinde bir kısmı kesikti ve içleri kan gibi kırmızıydı... Bebeler karpuz isteriz diye ağlamaya başladılar... Tam bu sırada diğer karpuzlar gözüktü... Bunların sayısı çok fazlaydı ve kesilmemişlerdi... Üstelik çok ağır ve alçak uçtuklarından birkaç tanesini kolayca yakaladık ve yemek için kestik... Fakat dehşetle gördük ki hepsinin içi bembeyazdı... Önce kırmızı karpuzlarla gözümüzü boyamışlar sonra da kelek karpuzları kakalamışlardı... Sinirlendik, hepsini paraladık..."**

Evet, bu kadar... Burada dikkat edilmesi gereken konu, dünya dışı şımarık varlıklar tarafından onurları kırılan dünyalıların, içinde bulundukları aymazlıktır... Ne kadar garip ve değişik bir olaya tanık olduklarını anlayamadan sadece arkadan gelen uçan karpuzların kelek çıkmasına sinirlenmektedirler... Benzer bir olay da yukarıda sözünü ettiğimiz şarkı söyleyen peynirli çubuk krakerin başına gelmiştir... İnsanlar zavallı peynirli çubuğun şarkı söylemesini önemsemek yerine, onun detone olmasına gülerek alay etmişlerdi... Konunun bu boyutunu belki sosyolok Ecevit'e bırakmak daha doğru olur...

Haftaya Şeyedi-Yorum köşesi müthiş bir romana başlayacaktır... Asla ve kat'a hiçbir yere bakılmadan yazılan bu romanın sadece ilk satırını açıklasak, sanırım sizlere bir fikir verecektir... **"Birgün bir kitap okudum ve bütün hayatım deyişti..."**

Akşamsefası

ŞEHİR EŞKİYASI

Sezai Sarıoğlu

Hayat aşk ile ahşk arasında bir yanılsamaydı... Kadınlar evin üst katında yorgan kaplıyordu. Çocuk, şarkıların sesisıra aşağıya inmişti. Havan evin tam ortasına düşmüştü. Yasemin kokusunun yerini barut kokusu almıştı. Bütün kuşlar yerin ve göğün en uzağına uçmuştu.

Dağ ve nehir, gramofon ve taş plak öldürmemişlerdi... "Ailemle barış içinde yaşıyordum. (...) Orada halkım ve ben ne kadar iyiydik. Kötü bir şey yapmamıştım. Ne at öldürmüştüm ne de insan; ne Amerikalı, ne Kızılderili. (...) Herşeyi açıkça bildikleri halde, şimdi diyorlar ki ben kötü biriymişim." (Geronimo)

Yerin–göğün devlet olduğu bir coğrafyada, kendi evlerinde gurbette yaşıyorlardı. Günün birinde tarih yadigarı evin tam ortasına havan düşmüştü.

"Mere mala me mir"... Evin erkeği öldü... Evin son erkeği ecelsiz ölmüştü... Ölüm; ilköğretim gibi mecburi ve meccaniydi. Öylesine, çatkapı bir dalgınlıktı ölüm. Ölüm, gündelik alışkanlıklar arasına girmişti...

Kadın, yerleşik bir yaz bulutu gibi yere, göğe, eşyalara kımıltısız bakıyordu. Hiçbir şey yerli yerinde değildi. Her şey, yerleşik yerlerinden oynamış seyir halindeydi. Şehirde aradığını dağda, dağda aradığını şehirde buluyordu. "Elma" deyince barış ve kavuşmalar çıkmıyordu. Meseller eskisi gibi doğru söylemiyordu. Ölüm, kavuşmanın rastlantısıydı. "En doğru masal anlamadan korktuğumuzdu..." En doğu masal, tarih ve talih kitapları içinde kirletilmişti...

Ayrılıklar alışkanlık yapmıştı. Kahramanlar zamanında ölmüyordu. Dağların taşrasında, ırmakların imlasında oturuyorlardı... "Milleti çılgın kuşlara çevirdiler... çılgın kuşlara..." Kürtçe söylenip duruyordu. Havan topunun şahsında devlete ve hükümete, tanrıya beddua ediyor, eşya ölücüklerini okşuyor ve herbiriyle konuşuyordu.

Eşyaların, hatıraların hafızası vardı... Ölmeyen eşyaları toplayıp göçüyordu. Öznesiz nesneler ya yaralanmış ya da ölmüştü. Nesnelerin özne, öznelerin nesne olduğu zamane zamanlardı. Yaşsız kadın, ocak duvarındaki alt alta çizilmiş üç kuşu, yan yana çizilmiş üç çiçeği ve vakanüvist ustanın ocak duvarına düştüğü tarihi okşadı. İyice yaralanmış işlemeli çinko siniyi gazetecilere gösterirken lirik bir güzelleme doğaçladı:

"Devletin emanetidir. Hata yâdigarıdır. Bajar, bajar gezdirip herkese seyrettireceğim. Devletin emanetidir; saklımızdır..." Gazeteciler, bajarın metropol olduğunu, kadın, metropolün bajar olduğunu bilmiyordu... Ayrı imlalarla, ayrı mecazlarla tarihlerini ve talihlerini ayırmışlardı, yatay ve dikey ikiye bölünmüştü herşey...

Kadın, Kürdilihicapkar makamında söyleniyordu; yarin kulağı vardı. Havadis avcıları ise yanlış işitiyor; "galiba çıldırdı" diye üst başlık atıyorlardı. Bir asker, biraz ileride sevgilisine mektup yazıyordu. Kadın, birden pencereden başını uzattı ve askere "selam yaz, her daim ocağı tüte" diye seslendi. Nedense herkes şaşırdı.

Beddua beklenen kadın, eşyaların her birine teker teker güzelleme söyleyerek dışarıya çıktı, elleriyle dağları okşadı. Biraz ötedeki uzun boylu suyla konuştuktan sonra, koynuna bir avuç ırmak doldurdu. Özel örülmüş bir iple kapının iki yakasını bağladı... Bilmediği tüm duaları okudu... Bahçedeki dut ağacını kucakladı, dallarıyla konuştu, gövdesine kulağını dayayıp son söylediklerini dinledi.

En son dut ağacıyla vedalaştı... Asker biraz ilerde sevgilisine mektup yazıyordu: "Sevgilim, dönünce... evimiz ve çocuklarımız olacak..." Kadın, şehrin tenhalıklarına gidiyordu. Ne dağ, ne nehir, ne kuş, ne ırmak, ne de bir insan öldürmüştü. Sadece gidiyordu. Şimdilik gidiyordu. Evi, eşyaları ölmüştü.

Çırılyaprak dutağacı arkasından dallarındaki kuşları sallıyordu. Nehir, dağ, ağaç, insan, kuş, çiçek öldürmemişti... Çırılyaprak dut ağacı ardından kuşlarını sallıyordu. Nehir, dağ, ağaç, insan, kuş, çiçek öldürmemişti... Her gittiği yerde nedense böyle söylüyordu... Asker sevgilisine yazdığı mektubu bitirmişti. Kadın askerin elinden zarfı aldı, koynuna doldurduğu ırmakla ıslatarak kapattı...

* * *

"Ve KAOS dede oldu çocuk tanrılara" (Muvaffak Sami Onat) Çocuk sadece şarkıların sustuğunu hatırlıyordu. Gerisini annesi anlatmıştı... Masal çağından hakikat, fluğ çağından bluğ çağına geçerken anlatmıştı... Evleri iki katlıydı. Bir tepede "bizimkiler", diğer tepede "öteki"ler mevzilenmişti. İnsanlar ortasından ikiye bölünmüştü, hatıralar bilinç yarılmasına uğramıştı. İki ateş arasında içki masaları kurulur, siperden sipere erzak, söz ve şarkı alışverişi yapılırdı. Bir taraf besteyi, diğer taraf güfteyi söyler. nakaratlarda koro oluşurdu. Delik deşik olan kum torbalarının görüntüsü gözden göze bir anlaşmayla düzeltilirdi. Annesi anlatmıştı; oyun ile savaş birbirine karışmıştı.

Aynı takımda futbol oynayan iki arkadaş, formalarını bile çıkarmadan, ayrı mevzilerde bir anda "düşman" olmuştu. Birbirlerine kurşun atarlarken gülesi gelenler oluyordu... Herşey Kafkaesk bir ironiydi... Hayatlar ele alınmayı hak etmiyordu bile. İki ateş arasında çocuklar mevzilere göz kulak olmaları için çağrılıyordu. İki ateş arası sevişme zamanıydı. "Düşman" tarafında sevgilileri olan her iki tarafın aşkiyaları yaseminlerin izini sürüp savaşa "ihanet" ederdi...

Aşk, tende ve tinde barış demekti. Felsefe okumamış annesi, öyle demeye getiriyordu... Çocuk 1963 yılında üç yaşındaydı. Olaylı yıllardı, savaş yeni ninnisiydi söylencelerin. Alarm verildiğinde, Rum ve Türk kadınlar kapı önlerinde yasemin kurutuyor, gece için aşk ve koku biriktiriyorlardı. Hayat korku biriktirmek ile koku biriktirmek arasında gel–git'ti...

Hayat aşk ile ahşk arasında bir yanılsamaydı... Kadınlar evin üst katında yorgan kaplıyordu. Çocuk, şarkıların sesisıra aşağıya inmişti. Havan evin tam ortasına düşmüştü. Yasemin kokusunun yerini barut kokusu almıştı. Bütün kuşlar yerin ve göğün en uzağına uçmuştu.

Gökten gelen konuk, duvarda asılı duran Zeynel Abidin marka cümbüşü sıyırıp geçmiş, gramofonun orta yerine isabet etmişti. Gromofon ve taş plaklar tortop olmuştu. Annesi; "Münir Nurettin Selçuk Bey, Hamiyet Yüceses, Müzeyyen Senar, Sabite Tur Gülerman, Safiye Ayla Hanfendi'ler küstü" demişti. Gramofon ve taş plak susmuştu.

Gramofon ve taş plaklarla birlikte şarkılar da ölmüştü. Yer–gök şarkı ölücükleriyle dolmuştu. Çocuk kuşlar taş plakta ölücük taklidi yapardı... Çocuğun aklında şarkılar, gramofon, taş plaklar ve babasının duvarda asılı Zeynel Abidin marka cümbüşü kalmıştı. Dügâh bir ninninin öldürülmesini hiç unutmamıştı... Gramofon ve taş plak öldürmemişlerdi... Annesi öyle söylüyordu...

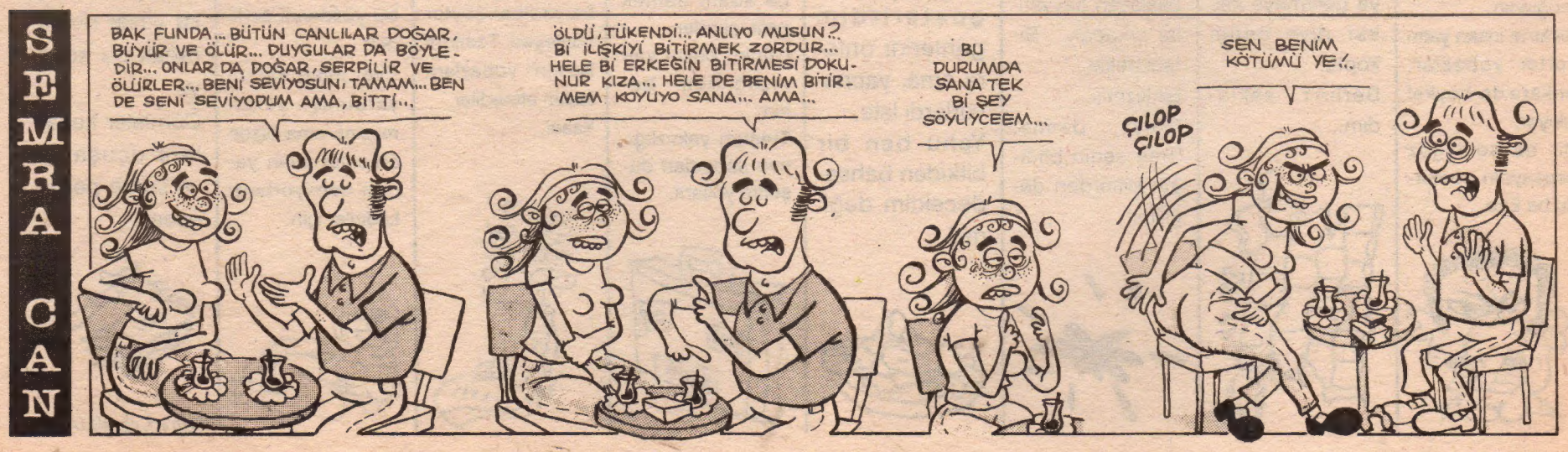

Akşamsefası

Gani Müjde

B

İSİM	ŞEHİR	HAYVAN	BİTKİ	EŞYA	ÜLKE	ARTİST	NOT
Bülent Ecevit Şairlik beş numara büyük bir elbise gibi duruyor üzerinde, politika da... İşin garibi elbiseleri de öyle... Dürüstlüğü ölçüsünde politikacı olmayı becerebilseydi dünya çapında bir başbakanımız olurdu. Çünkü solu sevmeyen bu halk hiçbir solcuyu onun kadar sevmedi. Hiçbir solcunun arkasına onun arkasına takıldığı gibi takılmadı. Zaten halk ne kadar solcuları sevmiyorsa, Ecevit te sevmiyordu. Dünyada yükselen sol Türkiye'de çok önceleri inişe geçti o yıllar. Sonra Gorbi, morbi, Yıkılan duvarlar. Yeniden siyasete soyunurken temiz kadrolarla çalışma adına SHP'yi ve CHP'yi elinin tersiyle itmeseydi bugün Tayyip ve Melih kuran kursunda cüz okutuyorlardı öğrencilerine... Temiz kadroları şimdi DYP ye transfer oluyor Karaoğlanın. Sivas'ta insan yakıyorlar yobazlar, Ankara'da heykel yıkıyor. Bir de sola göz kırpsaydın noolurdu be Eco...	**Berlin** Dünyanın bir dönem Klostrofobistan'ı oldu bu şehir. Dört tarafı sınır, dört tarafı duvar... Hani şöyle alıp başımı gideyim deseniz üç kilometre sonra baştan olmak da vardı o yıllar. Sonra yıkıldı duvarlar. Solun sırtındaki kambur da yıkıldı. Sosyalizmi duvarların arkasına saklayanlar utançlarından terkettiler ülkeyi. Yıllar sonra duvarlara elimi sürdüm... Soğuktu. Ama şehri gezerken en çok doğusunu sevdim... Doğusu daha sıcak daha yaşanası geldi bana... Sonra bir gün Limonda otururken bir okur taş gönderdi kocaman. Berlin duvarından bir hatıra... Aldım taşı en ücra köşesine sakladım evimin. Biri tekrar bulur da taşları biraraya getirmeye kalkar diye ödüm koptu. Berlin'i sakladım...	**Bit** Yiğitin binek hayvanı bit... Kemal Tahir'in herbiri bir şaheser romanlarının baş kahramanı. Askerlerin silah arkadaşı, mahpusların can yoldaşı... Başıma hiç bela olmadı, bütün sınıfı sardı, beni es geçti... Askerde tanışırım diye umutlandım... Bir ziyaretime gelmedi. Anabritanicca'yı açtım. İlk kez orda gördüm resmini. Bir de fıkra kahramanı bir cinsi var bitin... Hani orman yanarken ormanlar kralı aslan buyurmuş "Kargaşa istemem. Herkes alfabetik sıraya göre kaçacak ormandan." Birden bit atlamış başlamış koşmaya. Aslan kızmış. "Hop demiş bit. Sana nooluyor. Önce A harfiyle başlayan hayvanlar çıkacak... Sıranı bekle..." Bit kızmış... "Hey" demiş. "Ben senin bildiğin bitlerden değilim."	**Bamya** "Ştt bamyan nasıl?" Çocukluğumda en çok duyduğum sözcüktü bamya... "Şşşşt bamyasını kedi yemiş bunun" dediler mi refleksim hazırdı... "Hayır yemedi baaak" "Evladım sok onu yerine" Sonra bamyanın tedavülden kalktığı yıllar geldi. Daha doğrusu ben bamyanın cacık yapmakta kullanılan başka bir sebzeye dönüşeceği günü dört gözle bekliyordum. Elimde cetvel... Sonra yıllar geçti aradan.. Artık kimseler bana "Bamyasını kedi kapmış" şakaları yapmıyordu. "Bamyan nasıl?" diye soran yoktu artık. Yapsaydılar gösterirdim günlerini onlara ama, yapmıyorlardı işte. Yahu ben bir bitkiden bahsedecektim değil mi?	**Bavul** O olmasa sevdiklerimiz bu kadar kolay gider miydi uzaklara? İçinde sadece eşya mı vardır gidenlerin bavulunda. Her eşyanın bir resmi de gitmez mi bavulla beraber. Üç kazak, iki pantolon ve bir dolu anı ile gider bavullar ve bavulları taşıyanlar. Bazen Marcello'nun elinde bir yolcu, bazen Hitcock'un filminde bir tabut olurlar. O yüzden filmlerde istasyonda boş bavulla vedalaşan artistleri sevmem. İnsan sevgilisinden ayrılır gibi doldurmalı o bavulları ve karşısına geçmeli kameranın. Bakın o zaman nasıl oyun oynuyor? Ben bu yüzden valiz taşıyan hamalları da sevmem. "Taşıyalım mı abi?" Ben zor taşıyorken bu ayrılığı sen nasıl taşıyabilirsin be adam demek gelir içimden. Çünkü bavul yalnızlığımdır benim... Tutarım yalnızlığımın sapından düşerim yollara.	**Bengaldeş** "Orada bir dost ülke var uzakta... O ülke bizim dostumuzdur. Gitmesek de, kalmasak da, O dost bizim dostumuzdur." Okullarda böyle öğrettiler bize... Dost ülke Pakistan ve onun yavrusu Bengaldeş veya Tivi deki adıyla Bangladeş. Eskiden Pakistan'la birlikteydi ama arada yaklaşık 1500 kilometre vardı. Yani Afrika'da Nil nehrinin oralarda bir Türkiye daha düşünün. İşte öyle bişeydi Bengaldeş. Sonra bağımsızlık hareketi başladı ve sürünen Pakistan'dan ayrılarak, sürünen bağımsız bir Bengaldeş olmayı tercih ettiler. Yoksulluklarla, muson yağmurlarıyla boğuşan tipik bir Asya ülkesi Bengaldeş ama bir tek şey için çok seviyorum bu ülkeyi. Biz Aziz Nesin'i Sivas'ta gericilerin önüne çıra olarak attık, onlar çok daha radikal şeyler söyleyen Teslime Nesrin'i yobazlara teslim etmediler. Yaaa!..	**Brigitte Bardot** Köpeklerini ve kedilerini beslemek için evin bahçesine çıktığında Paparazziler tarafından çekilen fotoğraflarına bakıp aldanmayın. O şişman teyze yıllarca dünyanın en güzel kadınlarından biriydi. Mehtap sinemasında filmi geldi mi abim uyarırdı beni bedavadan alan Behzat abiyi. " Bu haytayı almayın sinemaya" Dinleyen kim? Behzat abi Salı günleri izinli. Salı akşam oldu mu "sokakta oynıyicam" diye evden fırlar Mehtap sinemasına para verip girer onun filmini seyrederdim. Hatırladığım ne mi kaldı o filmlerden? Bir tek sahne. Brigitte abla bir posta arabasının içinde genç bir subayla sevişiyordu. Kadın olmanın bütün özelliklerini taşırdı. Allah kadını yarattı sloganının bu kadar güzel bir elbiseye biçilmesi de bu yüzdendi belki de? Evet allah kadını yaratmıştı yaratmasına ama bizde erkekler allah yarattı demiyorlardı kadınlar için.	Bitmekler başlamaklar mıdır diye soruyorum bugün, Biten bir ilişki, biten bir okul, biten bir iş yenilerine açılan bir kapı değil midir? Birleşik kaplar da öyle diyor zaten. Boşluk hemen bir yenisi tarafından dolduruluyor. Ya doldurulmazsa? Biten bir aşkın yerine hemen bir başkası başlasa ve biz bunu bilsek "Bir nefes bırak hiç olmazsa. Dönene kadar bana yetecek son bir şey" diye kapanır mıyız ayaklarına gidenlerin. Bir de ölüm var, bitiyor ve yerine hiçbirşey dolmuyor. Bu haftalık ta bu kadar... Yazım bitti. Haftaya bir başka yazar dolduracak bu köşeyi. Cümleler kenarlara uçuşacak ve sonra perdeeeee...

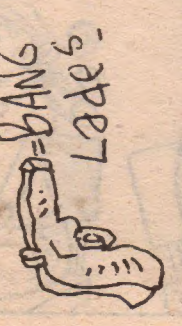

illüstre: Cebrail Okçu

Akşamsefası

HALİM ŞEFİK GÜZELSON

Balık Ağzı

Bu bir kılıç balığının öyküsü
Yazılmasa da olurdu
Ama bizi yeni sulara götürecek akıntı durdu
Uskumrunun arkasından gidiyorduk
Sürünün içinde ben de vardım
Sırtımda bir zıpkın yarası
Bahtiyar olmasına bahtiyardım
Nedense gitmiyordu kulağımdan
Bir türlü o "Ağ var" sesleri

Denizkızı girmiş düşünceme
Ben iflah olmam
Dalyanları birbirine katmak orkinosların harcı
Dolanınca ağa çok geçmeden küserim
Bir çocuk bile çeker sandala beni
Bu kadar ağır olmasam

Beni böyle koşturan yaşama sevinci
Kanal boyunca bir o yana bir bu yana
Siz yok musunuz siz derya kuzuları
Kestim kılıcımla karanlığını dibin
Yakamoz içinde bıraktım suları
Ah aysız gecelerde olur ne olursa

Atın beni mor kuşaklı bir takaya götürün
İri gözlerimde keder
Kılıcımda hüzün
Satın beni satın
Rakı için

HALİT ÇAPIN

Kader isimli kız

*Hastanenin polis kayıtlarını incelettim: 29 Ekim 1982 gecesi, bir en büyük bayram gecesi getirilmişti. Her tarafı kırık, parça parça olaraktan... **"Tren içinde bulunarak..."** diye yazıyordu kâğıtlar...*

"De ki: 'Tanyerini ağartan Rabbime sığınırım,' 'Yarattıklarının şerrinden,' 'Çöküp ortalığı basan karanlığın şerrinden,' 'Düğümlere üfleyen büyücülerin şerrinden Rabbime sığınırım...'" (1)

Ve çocuk yattığı yere yaklaşınca, bana sığındı... Kollarıyla, bacaklarıma dolandı. Sarıldı sarmalandı, bir solucancasına dolandı kaldı. Öyle dikelip durdum. Belinden aşağısı alçılar içindeydi. Sıkı sıkıya tutarken beni, önce inildedi, bir şeyler demek istedi, diyemedi. Sonra korkunç çığlıklar atmaya başladı. İnsan sesine benzemez, tüyler ürpertici bir sesler... Kahır dolu çığlıklar atmaya başladı. insan sesine benzemez, tüyler ürpertici bir sesler... Kahır dolu çığlıklar...

Kapkara iki hançerin uçlarıydı çocuğun gözleri...

Çocuk bağıraraktan çırpınaraktan **"sahibini arıyordu..."**

* * *

Bir kadın okuyucuydu telefonla beni arayan... **"N'olur o çocukla bir ilgilenseniz"** diye yakaran. Ben, o Cerrahpaşa Hastanesi'ni sevmem. Hem anamı, hem babamı yemiştir, ondan sevmem... Ama yine de kalkıp gittim... Gördüm, öldüm... Hani, bazı bazı bir şeyler olur da bir taraflarımız ölür ya içimizden; işte öyle bir tarafım öldü yine... Sonra çığlıkları kulağımda, yine gittim geldim ona. Belki bir yararım olur diye. Dilleri olup da, söyleyecek yürekleri olmayan kişilerin, gözlerinde gördüm bir ben bu kahır dolusu çığlıkları. Bir de yarısı alçı bu çocukta... Çocuğun gözleri de çığlık çığlığaydı çünkü...

Koca koğuşta, kapının önüne koyulmuş bir yatakta, debelenip durmaktaydı. Bağırıp durmaktaydı, ağlayıp durmaktaydı, kıvranıp durmaktaydı. Kendisi duymadığı için duyulmadığı sanısında olmalıydı. Çerçöp kollarıyla, yanına yaklaşanlara sarılma çabasındaydı... Çocuk, bu hastanede, Cerrahpaşa'da unutulup gitmişti. Sahibini arıyor olmalıydı. 12 yaşında bir kızdı... isimsizdi... Sağırdı, dilsizdi...

Hastanenin polis kayıtlarını incelettim: 29 Ekim 1982 gecesi, bir en büyük bayram gecesi getirilmişti. Her tarafı kırık, parça parça olaraktan... **"Tren içinde bulunarak..."** diye yazıyordu kâğıtlar... Sonra karakolları aradım biraz bilgi edinmek için... Bilgi yoktu... Tren içinde, öyle ağır yaralı olarak bulunup getirilmişti. Kız, üç ay acil serviste yatmıştı. Sonra ortopediye nakledilmişti. O gün bugün oradaydı. Alçılar içerisinde oradaydı...

* * *

Kader, altı aydır buradaydı. Yarısı alçı Cerrahpaşa'daydı... Devamlı çığlık çığlığaydı... Sağalan yaralarını parçalayıp durmaktaydı. Herkeslere haberler salınmıştı: "Çocuğun hastanelik hali kalmadı gelinip alınsın" denmişti. Kimseler dinlememişti, kimseler istememişti. Çocuk istenmediğini biliyordu yemin ederim O yüzden kendi kendini yiyordu. Kendi yaralarını yiyordu... Dilleri yoktu söyleyecek ama, çocuk elleriyle, kollarıyla sahibini arıyordu. Çocuk geçen süre içerisinde, hem kendini paralamaya devam etti, hem yatırıldığı yataklarını... Altı yatak parçaları dişleriyle, tırnaklarıyla, acılarıyla, terkedilmişliği, bırakılmışlığıyla... Daha fazla yırtmasın, orasını burasını diye, yeniden alçıladılar o zaman... Alçılar içerisinde bağırıp kıvranır, olduğu yerde dolanıp yalvarırken bir görseniz... Bir görseniz...

Savlar vardı ileri sürülen: Çocuk özürlü olduğu için ailesi tarafından bilinerek terkedilmişti. Dediler ki olayı anlattığım bazıları: **"Senin olsaydı ister miydin böyle bir çocuğu yahu..."** dediler. Tükürüğümü yuttum... Dediler ki bazıları: **"Alınıp götürülmeli buradan. Bu insanca bir çocukça bakılacağı, kendisiyle ilgilenileceği bir yere konulmalı, ailesi çok dikkatle aranmalı bulunmalı..."** dediler. Lafımı yuttum...

Çocuğun ailesiyle ilgili bazı ihbarlar vardı. Onları kovaladım bir süre, boş çıktılar. Zengin bir ailenin çocuğu dediler... Belki öldü sanılıyor dediler... Geldiğinde dalağı da parçalanmıştı dediler... Dediler, dediler... Bir mayıs alacasında, Cerrahpaşa Hastanesi'nin bahçesinde, neler neler dediler ama, hiçbir şey demediler... **"Çıkartın bu alçıları, alçılık halleri yok. Günahtır bu bebeye... Verin, götürüp bakılacağı bir yerde bakalım..."** demediler.

Çocuk orada, Cerrahpaşa Hastanesi'nde idi. Yarısı alçıda... Çığlık çığlığa...

Gözleri, kapkara iki hançerin uçları...

(... Ve geçerken anadan doğma bir kör adam gördü. Şakirtleri ondan sordular: Rabbim, bu adamın kör doğması için kim günah işledi, bu mu, yoksa anası, babası mı? İsa cevap verdi: Ne bu günah işledi, ne anası, ne babası; ancak Allah'ın işleri onun üzerinde gösterilsin diye oldu...) (2)

(1) Kur-an'ı Kerim, Felak suresi.
(2) İncil, Yuhanna. Bab: 9

Akşamsefası

Sunay Akın

Ben annemin tabancasıyım!...

Bir Nagant tabancası olsa Cahit Külebi'nin yanında ne şekilde taşıyacağını bilemeyiz ama gangsterlerin dünyasını şiirlerinde anlatan Attila İlhan'ın tabancayı neresine asacağı bellidir: "inadım nagant gibi koltuğumun altında"...

Annem 'tabancam' diyerek severdi beni. Çarşıya ya da bir arkadaşıma oturmaya giderken, yolda iki de bir saçlarımı okşar ve "tabancam yanımdayken korkmam" derdi. ilkokula başladığı için bizimle gezemeyen ağabeyime de bir ad bulmuştu: 'Tüfek'...

Garip diye adlandırılan şiir hareketinin ortaya çıktığı ilk yıllarda, Orhan Veli ve arkadaşları hakkında olumlu ya da olumsuz pek çok söz söyleniyordu. Yahya Kemal'in Orhan Veli'ye yaptığı şu değerlendirme bunlar arasında en ilgincidir: "Dompsey'in karşısına Browning tabancayla çıkıyorsunuz."

Birinci Yeni karşısında eski şiiri temsil eden "Şairi Azam" Yahya Kemal, kendini kasabanın şerifi görüyor olacak ki, gücünü kanıtlamak için tabanca markalarıyla söz düellosuna başlamış, Orhan Veli ise yanıtını yıllar sonra, 15.2.1950 tarihli Yaprak gazetesinde verir: "Browning tabancasını kullanan aslında biz değiliz. Büsbütün tersine, kurallardan vazgeçmeyenlerin çifte tabancalarla geldiklerini gördüğümüz halde, işe, elimizdeki tabancayı bir kenara bırakmakla başlıyoruz."

Orhan Veli 12 yaşındayken, evlerinde çalışan hizmetçi kızı Flober tabancasıyla korkutmak istemiş ve ağır yaralanmasına neden olmuştur. Şairin, tabancayı "bir kenara" bırakmasını çok iyi anlıyoruz. Ne de olsa, tabancayla şaka olmaz!..

Şairlerimizin en çok sevdikleri tabanca Dompsey ya da Browning değil, Nagant'tır. Cahit Külebi dizeleriyle ateş ediyor:

Bir nagant tabancam olsa benim
İnce bilekli yâr!
Dünyaya eyvallah etmem
Altın yürekli yâr!

Bir Nagant tabancası olsa Cahit Külebi'nin yanında ne şekilde taşıyacağını bilemeyiz ama gangsterlerin dünyasını şiirlerinde anlatan Attila İlhan'ın tabancayı neresine asacağı bellidir: "inadım nagant gibi koltuğumun altında"... "Şiir benim kekliğim" diyen Salah Birsel'i de, düz ovada gezinirken görüyoruz:

Telefonlar çalacak
sokak başlarında ölüme koşut
I love you ey Nagant

Şiirimizde her ne kadar "tabanca" sözcüğüne çokça rastlanılsa da, şairlerimiz ateş edilmesini istemezler. Ateş edilse ne mi olur?.. Bu sorunun yanıtını Cemal Süreya versin:

Tutalım yanılıp ateş ettiniz
Şeker Ahmet Paşa'nın resimlerini
Eski hececilerin şiirlerini bir de
Ben çok seviyorum siz de seviniz

Şeker Ahmet Paşa ilklere imzasını atan çok önemli bir ressamımızdır. Örneğin, yurtdıında tablosunu sergileyen ilk ressamımız odur. Paris'de öğrenciyken Türkiye'de bir resim sergisi açmayı düşünmüş ve 27 Nisan 1873'de ülkemizdeki ilk resim sergisini Sultanahmet'teki Sanat Mektebi'nin bir salonunda gerçekleştirmiştir. Sergide Guillenetler, Palerbo, Moretti, Tolemaque'ın yanında yerli ressamların ve Sanat Mektebi, Tıbbiye, Galatasaray Sultanisi öğrencilerinin yapıtları da sanatseverler tarafından beğenilir. Asıl adı "Ahmet Ali" olan Şeker Ahmet Paşa'nın emeğiyle gerçekleşen bu sergi resim sanatına olan ilgiyi çoğaltmıştır. Öyle ki gördüğü ilgi karşısında Guillenet Beyoğlu'nda bulunan Kalyoncu Kulluğu sokağı'nda resim atölyesi açmıştır.

Türkiye'ye resimde Espresyonizm'i getiren ilk ressam Şeker ahmet Paşa'dır. Güzel Sanatlar Akademisi açılması düşüncesini ortaya atan ve bu konuda büyük çaba gösteren Şeker Ahmet Paşa, aynı zamanda kadın ressamların katıldığı ilk sergiyi açan ve düzenlediği bir karma sergide ilk defa çıplak bir kadın tablosuna (Nü) yer veren ressamdır.

Paris Güzel Sanatlar Akademisi'ni birincilikle bitiren ressam, resimin Nobel'i sayılan Frix de Rene Ödülü'nü kazanmış ve Fransa devleti tarafından Rönesans dönemi sanatçıların eserlerini incelemek üzere Roma'ya gönderilmiştir. Osmanlı Sarayı'nın Başressamlığını yapan Şeker Ahmet Paşa "uzaktaki bir cismin yakına gelmesi" kuramını keşfeden ve bunu resimde ilk kez uygulayan sanatçıdır. John Berger, "Şiirin Saati" adlı kitabında, kendisinin bu konuda dünyanın en büyük ve tek ressamı olduğunu vurgular. Berger'e göre Şeker ahmet Paşa, Turner, Rambrandt, Cerat ve Diaz gibi ünlü ressamlardan daha üstündür. Ressamımız "Karaca" adlı tablosunu yapabilmek için yakalattığı bir karacayı atölyesine getirmiş ve yeşil dalların arasına model olarak yerleştirmiştir.

Şeker Ahmet Paşa, bilimle de ilgilendiğinden Yunanistan'ın Colona Körfezi'nde karaya oturan bir gemiyi yüzdürme görevini başarıyla yerine getirmiştir. Halk arasında o denli ünlenmişti ki, fotoğrafları sergilerde satılıyordu!.. Resimlerinin çoğu ne yazık ki, Çırağan Sarayı'nın yanması sırasında kül olmuştur. Ama, yolunuz bir gün Beşiktaş'a düşerse Resim ve Heykel Müzesi'ne mutlaka uğrayın. Orada, Vedat Özdemiroğlu'nun deyişiyle en güzel Paşa adına sahip olan Şeker Ahmet Paşa'nın tablolarını görebilirsiniz.

İlhan Berk'in yolu da, 1964'de Paris'e düşer... Ve günlüğüne 6 Mart'ta şunları yazar: "Louvres ancak bisikletle dolaşılır." Ünlü ressamların tablolarının kabul edildiği Louvre müzesi'ne yapıtı kabul edilen tek ressamımz Şeker Ahmet Paşa'dır!..

Louvre Müzesi'nde yapıtı sergilenen tek ressamımız Şeker Ahmet Paşa'dır!.. Cemal Süreya gibi İlhan Berk'de Şeker Ahmet Paşa'yı çok sever. "Başbaskıları"nın ilk şiiri ressamın "Zalim Yapan Erler" adlı tablosunu anlatır: "Duruyorlar. Bir vadi olmak için: Şeker Ahmet Paşa'nın elinde. 1875'lere doğru, bir resimde, bir akşamüstü."

Paris günlüğünü "El Yazılarıma Vuruyor Güneş" adlı kitabında yayınlanan İlhan Berk'in 27 Şubat 1964'de yazdığı bir gözlemini okuyalım: "Paris pis."

29 Mart günü ise günlüğüne şunları yazar ilhan Berk: "Birdenbire Paris'e geleli iki buçuk ay olduğu halde hiç yıkanmadığım aklıma geldi. Sevmem sık yıkanmayı."

Paris'e pis diyene bakın!..

Tadımlık

LÜTFÜ OFLAZ

Orgenerale direnen bankamatik!

Generaller **"Yönetimi ver"** dediği zaman hiç direnmeyip yönetimi teslim eden başbakanlar olduğu gibi, **"Parayı ver"** diyen generale direnen bankamatikler de var!

Bu gözler gördü bunu.

Bir gün bankamatikten çok acele para çekmem gerekiyordu.

Etrafta harıl harıl para çekebileceğim bir bankamatik arıyordum.

Arayınca bulunmaz derler ya, o hesap...

Oysa zamanla yarışıyordum, bankamatikten çekeceğim parayı çok acele bir yere yetiştirmek durumundaydım.

Nihayet para çekebileceğim bir bankamatik bulduğumda sanki çölde vaha bulmuş gibi olmuştum.

Ancak benden önce birisi kapmıştı bankamatiği... Çaresiz onun para çekmesini beklemek zorundaydım.

Gelin görün ki bir türlü para çekmeyi beceremiyordu adamcağız.

Tuşlara basıp duruyor, ekrana gelenleri mırıldanarak okuyor, ardından yine bir tuşa basıyor, ama parayı bankamatikten bir türlü alamıyordu.

Arkasında durduğum için yüzünü göremediğim bu adam, herhalde bir işlemi yanlış yapıyordu.

Bu arada da beni geciktirdikçe geciktiriyordu.

Sonunda bir bankamatiğe bile söz geçiremeyen bu beceriksiz adama daha fazla dayanamayıp, yardımcı olmak için hamle yaptım:

– İzin verin de yardımcı olayım...

Bunun üzerine adam gerisin geriye dönüp bana baktı...

Karşımdaki kişi emekli orgeneral Necdet Öztorun idi!

Hani eski kara kuvvetleri komutanı... Hani Genelkurmay Başkanı Necdet Üruğ ile birlikte 2000'li yıllarda bile kimin cumhurbaşkanı, kimin genelkurmay başkanı olacağını tayin etmeye kalkışan ordunun kuvvetli adamı...

Ve hani ünlü dolandırıcı Selçuk Parsadan'ın adını kullandığı paşa... Hani Selçuk Parsadan, **"Ben Necdet Öztorun"** diye dönemin başbakanı Tansu Çiller'e telefon edip örtülü ödenekten milyarlarca lira almıştı ya...

Yani adı bile başbakanı titretmeye yeten ve şak diye emrettiği, tak diye yerine getirilen kişi.

İşte böylesine kudretli bir kişiye direnmişti bizim bankamatik...

Onun adını duyunca başbakan örtülü ödenekten milyarları vermişti ama, kendisini gördüğü halde bizim bankamatik ona zırnık bile vermemişti!

Bu yüzden generaller "Ver" dediği zaman yönetimi de, parayı da veren başbakanları ne zaman görsem, generalin "Ver" emrine rağmen parayı vermeyen bu bankamatik aklıma gelir.

Ve o zaman aklımdan şu geçer:

Keşke bizim başbakanlar, bu bankamatik kadar şahsiyetli olsalar!

Aksamsefası

Travestilerin evlerini yakıyorlar..

HACER YILDIRIM

Dışarda sıcak ve güneşli bir hava var. Ama o aynı sıcak ve güneşli hava Demet'in , Sinem'in, Ece'nin, Duygu'nun evlerine sızmıyor.

Perdeler kapalı, televizyonun sesi kısık, sohbetler kapıda duyulan bir tıkırtıyla sürekli kesiliyor. Evin köpeği ve kedisi bu sesizliğe alışkın, birbirleriyle dalaşmıyor.

Beyoğlu Ekipler Amirliği'ne bir ay önce, "Hortum" lakabı taktıkları Süleyman Yıldız'ın göreve gelmesi hepsi-

nin hayatını değiştirmiş. Gelir gelmez evlere baskınlar yapılmış, birçok travestinin evi yakılmış. Önce Bayram Sokak'ta bir ev, ardından da Ülker Sokak'ta...

Travesti Sinem, evini "Hortum Süleyman"ın yaktığını, birçok kişinin buna tanık olduğunu ileri sürüyor. Savcılığa suç duyurusunda bulunduğu halde hiç kimsenin hasar tespiti için bile gelmediğinden yakınan Sinem, güvenlik güçlerinin üzerlerinde büyük bir terör uyguladığına dikkat çekiyor.

Bir diğer travesti Demet ise, "Hortum Süleyman"ın 4-5 yıl önce, Beyoğlu'nda görevli olduğunu zaman da, aynı şiddetli baskılara maruz kaldıklarını anlatıyor:

"Hortum Süleyman'ın amacı bizi buradan atmak. 'Kapılarını kırıyorum, baskın yapıyorum, dövüyorum bunlar yine geliyorlar. En güzeli evlerini ateşe verip, evi kullanılmaz hale getirerek bunları burdan atmak' diye düşünüyor. Ben bunu Güneydoğu'da Kürt köylerinin yakılmasına benzetiyorum. İnsanları, baskıyla gözaltına almakla yıldıramıyorlar. En iyisi diyor 'Bu insanlar için en önemli şey nedir ? Barınma ve gıda ihtiyacı... Evlerini yakarsam barınacak bir ortamları olmayacak. Tarlasını yakarlarsa , ürünlerini yakarlarsa ne olacak? Aç kalacaklar. Aç kalan İnsan ne yapar? Mecburen göçmek zorunda kalır'. Bize de aynı muameleyi uyguluyorlar. "

"Hortum"un geleceğini çok önceden duyan tarvestilerin birçoğu evlerini terketmiş. Boş evlere baskınlar yapılmış, kapılar camlar kırılmış. Demet, üzerlerindeki baskıyı şöyle anlatıyor:

" Bu şekilde bile hırsını alamadı. Dışarı çıkamıyoruz, alışveriş yapamıyoruz, kuaförlere, kulüplere baskı uyguluyorlar. Mahalleliyi, 'Bunları sokağa sokmayın kafalarını gözlerini yarın' diye kışkırtıyorlar. 'Gelen müşterileri dövün atın. Gazetecileri sokmayın, dövün' diyorlar. Yani yaptığı bütün kirli olayları örtbas etmek için, halkı da kendi yanına çekip suçunu örtbas etmek istiyor."

Demet'in, fuhuş yaptıkları iddialarına verdiği cevap da şöyle:

" Biz mesleğimizi inkar etmiyoruz, fuhuş yaptığımızı her yerde söylüyoruz. Gizlimiz saklımız yok. Onların da ne olduğunu biliyoruz, onların lafına bakarak eve geliyorlar. Eve gelip kapıyı, bacayı kırıyorlar. Mahalleli, İnsan Hakları Derneği'ne gidip bizimle ilgili şikayette bulunmuş. 'Onları istemiyoruz, fuhuş yapmalarına birşey demiyoruz ama gelip insan gibi otursunlar' demişler. Biz karar aldık, şimdi fuhuş da yapmıyoruz. Fuhuş yapmadığımız halde, yine de kapımıza polis gönderiyorlar, demogaji yapıyorlar sadece.

Ben kendi adıma direnmeye karar verdim, kendi evimi bırakmayacağım. Evde hayvanlarım var, onlara bakıyorum, yemek yapıyorum. Bazen evimi bırakıp gidiyorum, sonra düşünüyorum; 'Niye evi terkedeyim' diyorum. Bu sefer de rahat oturamıyorum. Işık yakmıyorum, televizyon izlemiyorum, evde terlik dahi giymiyorum. Kapılarımızı dinliyorlar, camdan asla bakmıyorum, zerzevatçı geçtiği zaman bile birşey alamıyoruz. Bakkala telefon ederek ihtiyaçlarımızı karşılıyoruz. İnsan strese giriyor. Diğer insanlar gibi özgürce camımız , kapımız açık oturamıyoruz. Tedirgin bir şekilde evimde oturmak istemiyorum, ev, kendi tapulu mülküm. Konut dokunulmazlığı var, diğer insanlar gibi ışığımı yakarak kapımı açarak oturmak istiyorum."

Demet, bir gurup lezbiyen, gay, travesti ve transeksüel ile birlikte dernek kurmaya çalışıyor. Derneğin öncelikli amacı da; "Eşcinsel olmanın dünyanın sonu olmadığını, insanların cinsel kimliklerinden çekinmemeleri gerektiği" olacak...

ACI TÜRKÜ

"aşırı doğaçlama" mondo kSERHAT

rüyaları muayyen istikametlere yöneltmek, uyuyanlara muayyen rüyalar göstertmek üzerindeki araştırmalar

طبيب

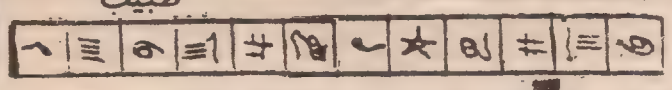

8 EVİNÇ hali insan yüzünde gülme ile ifade olunur. Sevinen insanda gülen yalnız dudaklar değildir: Yanaklar, Milletler Meclisi-hava, gözler ve alın da buna iştirak eder.

سرحد

Gülerken yanaklar kabarıp dolgunlaşır; yüzün orta kısmı, âdeta genişler... Ve sanki yüzün uzunluğu azalır.

Yüzdeki adalelerin az, yahut çok gerilişine (takallüs) bağlı olarak gülüşün de bir çok çeşitleri oluyor: Bununla beraber dıştan gelen baskı ve tazyikın sona ermesi, gülüşlere başlangıç olur. O kul paydosunda sokağa dökülen miniminilerin taşkın sevinç çığlıkları gibi.Bununla beraber kahve haneler, memleket düşmanları ve hainleri tarafından da kullanılabilirler.ve Tıpkı tekke gibi Bazı insanların yüz yapılışı, bu çizgileri, taraftarlar hususile yaşın ilerleyişine tâbi olarak, pek belli eder.

Bazı gülüşlerin belli bir yüz edası yoktur! Bazı da, dudak uçlarındaki küçük bir bükülüş, yanakta hemen sabitleşir; ve "gamze,, adı verdikleri minimini bir çukur meydana getirir; bu hal, tebessümün en hafif, belki de en aleyhtarveterbiyeli şeklidir.

"arcana sanguinis humani"

Her milletin bir başka sulh formolü ile ortaya çıkması harbin başlıca kaynağıdır. Dünya politikasının Apopeleri ne derece göz kamaştırırsa kamaştırsın Yanakların yukarı kalkmasile yüzün üst ve alt kısımlarında iki belli çizgi peyda olurve Ağır başlı oldukları sanılan efendiler bize, sahiplerinin yetişme şartlarını öğretir Bu çizgilerden biri, burun kanadından dudak uçlarına; bu çizgilerden ikincisi de, alt göz çukurundan kaş bitkileri hizasına doğru - kaz ayağı - adı verilen çizgilerle yayılır.

برادر

Çocukluğun ve âvare yaşların salgın şekilde gülme devirleri olduğu malûmdur. İnsan, bu zamanlarında, gülmek için bir sebep aramaya muhtaç bile değildir!

Mantar koparılınca zehirli ise iç kısmının rengi hemen mavileşir

M.T.: Enerji olduğum zaman uçabiliyordum. Ama şimdi uçamıyorum. Çünkü yer çekimi var.

Seyircimiz beni anladığımı sanmıyor.

Nedense beni insanlar geç anlıyorlar. Ben de kendimi geç anladım.

Şimdi size mayıs 96 çıkışlı kendin pişir kendin siç - anlaşmayla üretilmiş ve az sayıdaki yerlerde bulunan (ist. ağırlıklı) aynı zamanda vatanımız dışında da çeşitli yerlerde çoğaltılmaya başlanan bir kaset den bahsedeceğim. kaseti çıkaran firma TELAŞA MAHALL YOK- türkiş hart kor kompilesyn amaçlı - türk iyedeki 25 değişik gurubdan oluşan-toplamanın yanında birde 14 sayfalık tanıtım fotokapicigi var

Kasetin açılışını FISK İTWHY (eski SAD) yapıyor. faaliyetlerine bir süredir kesinti vuran gurub, türkçe sözlerle bezenmiş kremalı pasta ile giriyor..sonra.. daha yeni kurulan türkçe adlı SERT İTHAM gurubundan ingilizce troops of tine coup's'u dinliyoruz sonra kadıköy'ün diğer core'larca göre eskilerinden olan NECROSIS ise stagedive to cop diyor. yine sonra - adını yeni duyduğumuz PICK AXE ise değişik sözlü (11 ayın sultanı) Oruç adlı şarkısını adana ilimizden seslendiriyor. bir diğer, kadıköyün eski core'larından RADICAL NOİSE ise körsün adlı şarkısını seslendiriyor. İstanbul'dan ismi yeni duyulan EMPTY CAGE'in şarkısının ismi ise Hassiktir Lan – sırada bir ara demolan ile faaliyette bulunan kız vokalli DISPUTE var- şarkısı have a future – daha önce 2 demosu ile faaliyetlerde bulunan kadıköyden RASHIT'in şarkısı- insan pazarı (kurulur saat 5 suları) sonra yeni isimlerden GOD ZILLA çalışmaya 100 tane bok kafa (kompleksli) ile üsküdar'dan katkıda bulunuyor..... VOICE OF ILLEGAL şarkısı what a world'ü ege yöresinden seslendiriyor ardından kardeşinin derlediği 2/5 BZ'nin saka etmiyorum adlı dub şarkısı var.. sonra pankrakur ilhamlı REGORGE gurubunun ingilizce again adlı şarkısı var... İT JİPS'in kisa nöanslı no religion şarkısı ve kasetin bu yüzü bitiyor. Öteki yüzün açılışında M31's ün no'ları sevelim sayalım derneği adına bağışladığı straight şarkısı var- sonra NO NAME enstrümantal no vivisection ile devam ediyor.... T.P.G.F gurubu ise, katillerden bahseden şarkısında kafam karışıyor diyor. sırada kasetteki aynı elemanlı ama değişik isim kullanan gurup X YOUTH var şarkısı Koka Kola is my god. sonra türkiş hart kor geleminin ilk gurublarından ve faaliyetlerine kesintivuran ty ve krm'in TURMOİL'i var - şarkısı - go off pray ... HOMEWORK adlı gurup ise enstrümantal bir ev çalışması sunuyor-basta, de trop.... sonra sonra KÖPEK, hart kor sitili şarkısında ingilizce...???.. diyor... profesyonel Rocker olma fırsatını yakalayanlara seslenen PROF..'yaşam sokakta başlar şarkısını seslendiriyor.. kız elemanlı gurup TAM PON ise kasete pekeke adlı şarkısı ile katılıyor.. NİCHT PERSÖNLİCH NUR ARBEİT adlı türk gurubu ise alman ruhunu hissettiren ingilizce misery'yi söylüyor... sırada yeni duyulan guruplardan NO VAYA LEM LİYA'nın hadi gülüm yandan adlı şarkısı var... bitiş ise E.T.C.'nin çift Temesi one's not enough oluyor Kaseti hazırlıyanlar... şarkıların bazılarını gurublardan izinsiz alsalarda bütünüyle iyi roanslar var - müslümün bütün kasetlerini zaten almışsanız ve bu kaseti bir dükkanda görürseniz kaçırmayın gün derim.

Akşamsefası

MUHSİN KIZILKAYA

CİNS İSİMLER

"Felê me!"

"Dostlarımız bizi bıraktı belki de hiç görmedik onları,
Belki uyku
Bizi soluyan dalgalara yaklaştırınca karşılaştık,
Belki de yontuların ötesindeki o öbür hayatı
Aradığımız için arıyoruz onları."

SEFERİS

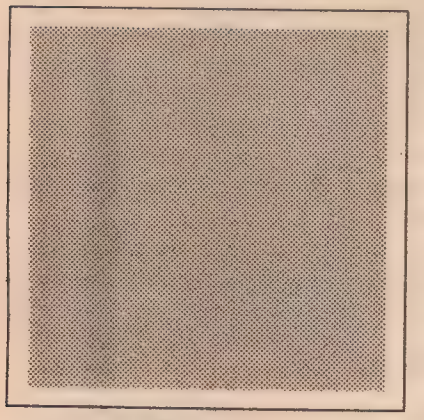

Ta çocukluğumdan beri; ne çok duydum bu iki kelimeden oluşan cümleyi... Yer etti belleğimde; bir parçam oldu. Sonra sonra bu iki kelime, koca bir tarih olarak gelip oturdu karşıma. Bu iki kelimeden yola çıkarak, şimdi kocaman bir kitap yazıyorum. Bitirirsem eğer kahramanımın adı Derviş olacak.

Evet, iki kelimeden oluşan bir cümle...

"Felê me"... Bizim Fele, yani bizim Nasturi...

Onu hiç görmedim. Ben doğmadan çok önce gelmişti evimize, ben doğmadan çok önce çekti gitti evine. Hiç tanımadığım, yüzün görmediğim "bizim Felemiz" Derviş'i çok iyi biliyorum oysa... O kadar ayrıntılı biliyorum ki onu, sanki çok küçükken beni alıp kalın paltosuna sarıyormuş, bana masal anlatıyormuş gibi... Evet paltosu... Sakalları... Bastonu... Tütün torbası (kisk), kehribar tesbihi, yani eşyaları... O eşyaların hepsini çok iyi biliyorum. Derviş ne yer, ne içer, ne giyer, neleri sever, neye kızar, neye güler; herşeyini çok iyi biliyorum artık.

Derviş sigara değil, pipo içerdi biliyorum. Hayır hayır bildiğiniz pipo değil bu... Mazı ağacı fidanı kesilir, kabukları soyulur, ince bir şiş ateşte kor haline getirilir, içinden geçirilir, bask olur; yani ağızlık.. Baskın ucuna, ince işçilikle oyulmuş berezüv taşından yapılma qelün, yani pipo takılır. Bask uzun olmalı ha, bir metre uzunluğunda ve ense kökünde taşınır... Gömlek yakasının arasına sokularak... Piponun gölgesi hep önünde yürür adamın... Derviş pipo içerdi. Derviş türkü söylerdi. Derviş ağıt yakardı. Derviş hüzün biriktirir, derviş sürekli ağlardı. Erkekler ağlamaz, Derviş gizli gizli, kimseler görmeden ağlardı. Derviş hasret çekerdi. Derviş acı damıtırdı, derviş şarap özlerdi... Derviş çocuklarını özlerdi bir de, annesini babasını; Derviş yitirdiği gençliğine ağlardı; katledilen kavmine...

Derviş Nasturiydi. Derviş bizim gibi Kürtçe bilirdi. Derviş sadece namaz kılmayı bilmezdi. Derviş camiye gitmezdi; istediği halde kiliseye de... Kiliseleri yakılmıştı, gitmek istediği kilise hayvan ağılıydı artık.

Derviş "kılıç artığı"ydı. Büyük fermanda, 1918 fermanında büyük katliama uğramıştı kavmi. Derviş anne ve babasının, dayı ve kardeşlerinin kanının suladığı toprağa sıkı sıkıya tırnaklarını geçirerek büyümüştü; top gürültüsü, hançer şangırtısı, kılıç sireni Derviş'i sınırın öte yakasına itmişti. Öte yaka dediğin ne ki...

1931'de Irak'ta kalan kavminin son kalıntılarına da çıkınca ferman, Derviş tekrar çocukluğunun geçtiği yere sığınmıştı. En çok güvendiği adama, çocukluk arkadaşı babama... Bu topraklarda bir Nasturi'yi öldürüp üzerindeki paltoyu almayacak tek adam varsa eğer Derviş'e göre, o da çocukluk arkadaşı Abo'ydu; birbirinin isimlerini daha çok çocukken biliyorlardı.

Derviş'i, "bizim felemizi" hiç görmedim. Ama onu çok iyi hatırlıyorum. Kalın bir palto giyerdi, sakalları uzundu, tesbihi kehribardı, saçları kısaydı, kafasında keçeden külah vardı; sesi güzeldi, herkese "mamo" (amca) diye hitap ederdi; evin önünde odun kırar, yük taşır, hayvan güder, dereden su getirir, arkadaşı Abo'nun çocuklarına bakar, onlarla oynar, bilmece sorar onlara, sakallarına ellemelerine izin verir, küfürlerine maruz kalır, boynunu büker, kaderine kahrolur, evin arkasındaki dağı aştın mı benim evim diye geçirir içinde; soru sormadıkça konuşmaz, kafasını eğer, onu seyre gelen köylülerin sabit bakışları altında gizliden gizliye "âllah belanızı versin, hiç mi Hıristiyan görmediniz, bakın ben de insanım, ne bakıyorsunuz" diye içinden geçirir, uzaklara bakar gözleri dolardı.

Derviş bizim Felemiz'di. Sadece bizim...

Ben doğmadan çok önce Derviş birgün aniden karar verdi ve çekip gitti. Evine, Irak'a...

Yıllar sonra Derviş'in öyküleriyle açtım gözlerimi... Öykülerini dinledim uzun kış gecelerinde, evin ortasındaki tandırın üstüne serilen keçenin altına ayaklarımızı soktuğumuz zamanlarda. Erivan radyosundan inceden inceye Kırapêtê Xaço'nun sesi duyulurken, Bağdat Radyosu'nda İsa Berwari "Emê Gozê" türküsünü söylerken anlatırlardı Derviş'in hikayelerini... Derviş'in hiç kimseye anlatamadığı hikayesini, hiçkimsenin anlamadığı hikayelerini....

Derviş Hıristiyan'dı. Bizim dinden değildi. Derviş ilk geldiğinde evimize, tez elden haber yayılmış köyümüze. "Abo'nun evine bir kafir gelmiş, hadi gidip görelim, kafirler nasıldır?" diyerek köylüler kafileler halinde bizim evin yolunu tutmuş. Derviş'i çıkarmışlar avluya birgün babam yokken evde. Oturtmuşlar karşılarına, bir sürü göz, saatlerce, sabit bakışlarla Derviş'i seyretmişler. Kimse hiçbir soru sormamış; herkes kocaman açılmış gözlerle, sadece göz göz bakmış Derviş'e... Derviş bu işe bir anlam verememiş, Derviş korkuyor, ölüm korkusu... Köylüler doyasıya "kafiri" seyretmişler. Kimse abdest bozulur diye elini sıkmamış Derviş'in, Derviş bu işe hiçbir anlam verememiş.

Dedim ya, Derviş katiama uğrayan kavminin belki de bu topraklarda kalan son neferiydi.. Büyük katliamın... Osmanlı kışkırttı, İngiltere, Rusya burnunu soktu, Nasturilere karşı kılıç kuşandı Kürtler; Osmanlı mühimmat verdi, barut tedarik etti; yukardan doldurma darcu tüfekleri ölüm kustu Nasturiler üzerine, Tiyar vadisinde çocuk sesleri yankılandı; ateşe verildi müslüman evleriyle iç içe geçen Nasturi evleri; ayırdedilsinler diye müslümanlar evlerine beyaz bayraklar çekti; çocuk ağlamaları doldurdu Tiyar vadisini, ondördüne yeni basmış genç kızlar sürüklendi vahşi atların ardında; erkekler dağlara çekildi, kadınlar ölülerin başında ağıda durdu. Nasturiler tarümar edildi; ateş sardı her yanı, alevler göğe yükseldi. İşte bu katiamdan kurtulmuştu Derviş, onun için Derviş "kılıç artığıydı" ve kırmızı külah giyerdi.

Ben Derviş'i hiç görmedim. Ama çok iyi tanıyorum onu şimdi. Geceler boyu çocukluk zamanlarımda, oturup sabahlara kadar masal anlattı bana. Sakallarını sıvazladım şımarık uykularımda, üşüdüğümde, hala gözlerimin önünde olan siyah paltosuna sarıldım. Aldı beni koynuna, soğuklardan korudu; bana yolunu şaşarıp köyün içine giren kurt masalını, mısır tarlasına giren ayı yerine, dul bir kadının öküzünü öldüren Amer'in hikayesini, Hespê Reş'i, Memê Alan'ı anlattı. Sinemhan türküsünü söyledi yanık sesiyle; yemek yemediğim için azarladı beni. Derviş'i çok iyi tanıyorum.

Bana "mamo" (amcası) diye hitap ederdi. Derviş bizim felemiz'di.

Gidiş öyküsünü en son, geçen kurban bayramında Hakkari'ye gittiğimde dinledim amcamdan... Birgün aniden karar vermiş; Irak'a gidecek. Babam, amcalarım yalvar yakar olmuşlar, artık sen de bizim aileden sayılırsın gitme bir yere demişler, hayır Derviş illa gidecek, ölüleri çağırıyor. Peki demişler, sınıra kadar amcam yolcu etmiş. Tam sınırı geçerlerken, iki köylüye rastlamışlar. Selam vermişler, yanlarından geçip gittikten sonra köylüler durmuş arkalarından bakakalmış. Çok sonra o köylüler amcama anlatmış. O gün sınırı geçerken yanında olan adamın "gavur" olduğunu anlamışlar. Paltosu çok güzelmiş. Hani senin hatırın olmazsa, o "kaif" o palto için öldürülürdü demişler. Hem paltoya sahip olacaklardı, hem de cennete bir köşeye. Değil mi bir kafir öldüren, cenneti hak eder diye belletmemişler mi onlara o kalın kalın mumya kaplı el yazması kitaplar.

Neyse ki Derviş kurtulmuş. Derviş giderken palotusunu da alıp götürdü.

Derviş, "Felê me bû"... Bizim felemizdi. Benim...

Derviş; çocukluğumun masalı...

ALİHAN IRMAKKESEN

"Yağmur dindi sevgilim bak dinle"

Yağmurun sesini bile bastırıyor sessizliğin sesi. Tuhaf sessizlik, diye düşünüyorum. Kopan bunca fırtınaya rağmen, inanılmaz bir sessizliğin sinsi kuşatması altında gelip geçiyor günler. Giderek daralan bir çemberin boğucu sessizliğindeyiz şimdi. Kış mevsiminin ilkyaza döndüğü o eski günlerin güzel-mavi yağmurunu arıyor tenim ve kalbim. Yağmurun güzel yağdığı günleri. Sokaklarla birlikte gözlerimizi de parlatan, bahçelerle birlikte kalplerimizi de yıkayan iyi huylu yağmurları. Penceresine oturup yağmuru seyrettiğimiz evlerin dinginliğini. Çok güzel olacağından adımız gibi emin olduğumuz yarınlara dair düşler kurduğumuz o evlerde, yağmurun sesine karışan seslerimizin sesini bir de. Özledim. Çok, ölesiye.

Bulutlara bakıyorum, yağmur bulutlarına. O eski bulutlara çok benziyorlar. Değişen ne, peki? Nedir bu kuşatılmışlık duygusu kalplerimizdeki? O eski evler kuşatma altında değildi, diye bir cümle dolanıyor kafamın içinde. Evleri, otelleri, alanları, köyleri ve dağları öylesine kuşatma altına alınmış bir ülkede yaşıyoruz ki, bunu söylemek bile anlamsız ve yararsız bir saptamadan öte bir anlam taşımıyor. Bu kuşatılmışlık oysa, kalplerimizi sıkıştıran kuşatılmışlık karşısındaki yılgın sessizliğin boğucu yoğunluğu beyinlerimizi burkan. Sessizlikten daha kötüsü, sessizlik karşısındaki sessizliğimiz. Kuşatmanın özü de bu zaten, asıl kuşatılmışlık bu. Sessizliği dağıtacak bir ses bekliyoruz, nereden ve kimden geleceğini bilmeden. Bir yanımız hayata yenien başlamayı düşlerken, diğer yanımız umarsız bir umutsuzluğun kıskacında işte.

Yağmuru sevmiyoruz biz artık. Yağmurun kötü olması bizim ona umutsuz gözlerle bakmamızdan. Yoksa yağmur hiçbir şeydir. Hayat da hiçbir şeydir. Yağmuru ve hayatı güzel ya da çirkin yapan, bizim onlara bakışımızdır biraz da. Hatta bütünüyle öyledir. İçimizde yağan yağmurlar güzel değil ki, dağlara ve şehirlere yağan yağmur güzel olsun. Dağılan saçlarını düzeltmek için cebinde bir plastik tarakla dolaşan, bütün yağmurlarla her daim dost bir dayınız olmadı mı hiç? Ve siz hiç düşünmediniz mi, insanın kendisini sevmesiyle hayatı sevmesi arasındaki ilişkinin aslında böylesine sade ve yalın bir şey olduğunu.

Yağmuru sevebilsek ve çoğaltabilsek, yangınlar azalırdı belki de. Yağmurlardan hep bir iyilik çıkaran sevgili Behçet Aysan gibi, yağmurun, yağmur sonrasının, yağmura bakmanın acılı güzelliğiyle ve hep dipdiri yürümek var bir de:

kozalak yaktım ben de
sessizlikte-
ömrümün kozalaklarını
küllere sıvanmış
baştan başa dolaşıp
ağrıyan ormanı.

yağmur dindi sevgilim bak dinle
her şey dindi, acıysa dinmemiş halde.

Yağmur, onların yağmuru, evet. Şimdi ve şimdilik. Yağıyor geceye ve dağlara. Bir de hızla küllenmeye yüz tutan acılara. Ne kadar çok ve insafsız yağarsa yağsın, acımızı söndürmemeli ama. Acılar küllendiği zaman söner umut. Yağmuru bir gün bizim kılmanın umudu. Yağmura rağmen çıkıp dolaşmalı şu ormanı baştan başa, her sabah, yeniden. Saçlarımızdan sızan yağmurun rengi acıyla koyulaşsa da, hiç gözlerimizi ayırmamalıyız. İleride belli belirsiz boyveren mavilikten. Mavilikler içindeki o bahçeye gideceğiz biz, korkusuz, kararlı, güzel. Hiçbir yağmurun seli alıp götüremez bahçemizin fesleğenlerini. Ve hiçbir yağmur dindiremez fesleğenlerin kokusunu. Yağmur dindi sevgilim bak dinle. Mavi de sensin, fesleğen de...

Akşamsefası

tuncer erdem

DÜŞKOVALAYAN

ATİLLA ATALAY

Kırılan

"Çok güzel şeyler yaşadık." dedi. "Adeta bir mucizeydi. Öyle mutluydum ki, herkes bana bi tuhaf bakıyordu. Dün, Firuze'ye anlattım durumu, bittiğine çok şaşırdı"...

Kırık kalpleri götürürsün peşinden, çocukken yarım bıraktığın ekmekler gibi, ardınsıra koşarlar. Olmadık bir zamanda kendilerine dair şarkıyı kulağına fısıldar her biri. Duymam artık sanarsın, dudağın o bildik melodiye hüzünle eşlik ederken, sen içindeki boşluğu bir başka boşluğa savurup avunursun. Kendi kırıklığını bir başkasının peşine takınca suskun ve çaresiz, belki, o zaman...

"Büyürüm di mi. Anlarım hanyayı konyayı. Vay be, derim, bööleyken bööleymiş meğersem. Çok iyi yaa. Sen ayrıcalıklısın şimdi, ne güzel, tüm bunları biliyorsun... Bırak, ben de kendi kendime öğreneyim."

Sana daha neler söyledim, daha nasıl yaraladım, şimdi hatırlamıyorum. Oysa, kırıcı olmamak için Muzo'dan dersler almıştım. "Ben sana layık değilim" yolları yapıcaktım. "Kafam karışık, kendim bile anlayamıyorum, ben galiba dengesiz birisiyim" filan diycektim. Final, "seni incitmek istemiyorum" cümlesi olacaktı. Daha nasıl inciticeksem artık. Öyle demiştim. Sen, susup kalbini peşime taktın. İlk ardıma baktığımda yok sanmıştım.

Yazdığın mektuplar, şiirlerin, anlamlar yüklediğimiz deniz kabukları, küçük taşlar filan, alayına Sindirella'nın gece tarifesini açtım. Zaman dolmuştu, her birinin tılsımı gitmişti, taş, bildiğin taş; kabuk, cümle denizlerin, hatta okyanusların en sıradan kabuğuydu. Her dalga getirip atardı onlardan insanın önüne. Şiirlerin, geyik masalarına meze oldu... Utanmadım, "bunları bana yazmıştı" diye anlatıp; üstüne en alçak rakılardan içtim. Senden bana, "Kendini dağıtır" diye haberler getirdiler... Dağılan bendim, anlayamadım; onlar, hiç farketmediler.

Bana "Ay, kendimi tanıyamıyorum" dedi. "Nasıl bu kadar soğukkanlı olabiliyorum, hayret bişey". Daha fazla içmiyim diye bira bardağının ağzını kapattı. "Sen elinden geleni yaptın" diye sürdürdü. "Ben olsam, çok fena kırılır, bir daha beni aramazdım" dedi. Belki kabus görüyorumdur, diye kalkıp tuvalete gittim. Bu kız Muzo'yu tanıyor olamazdı. Yoksa, Muzo'nun "insan bitirme" teknikleri, üniversitelere seçmeli ders olarak konmuştu da benim haberim mi yoktu? Döndüğümde, "bari sen söyle niye aniden sana karşı bişey hissetmez oldum.Oysa ilişkimiz daha yeni. Neden acaba. Ben ööle çok psikoloji kitabı okumadım" dedi. Aklımdan, patlıcan sıcakları, Habitat sonrası düşülen kentsel iletişim boşluğu, güneşteki kara lekeler, Ebabil Kuşlarının Başkentin çeşitli yerlerine yuva yapmaya başladığı ve bunun bir kıyamet alameti olduğu gibi anlamsız bir yığın neden söylemek geçti... Gülerdim, gülerdi, ben ölürdüm...

"Çok güzel şeyler yaşadık." dedi. "Adeta bir mucizeydi. Öyle mutluydum ki, herkes bana bi tuhaf bakıyordu. Dün, Firuze'ye anlattım durumu, bittiğine çok şaşırdı"... Yaa, demek çok şaşırdı Firuze. Sen de onunkine şaşırırsın vakti gelince. Ööle geyikleyip gidersiniz hayat boyu, daha durun bakalım, birbirinize anlatıcak kaç hikayeniz olucak. Ben, konu mankeni olarak bulunuyorum zaten hayatınızda. Firuze kim, bilmem etmem. Ama muhtemelen bu olup biteni benden daha iyi anlıyodur. Sen konuş Firuze, ben de ööle çok psikoloji kitabı okumadım hayatta. Nedir şimdi bu olup biten, ben neresine düşüyorum? Belki de bu Firuze, Muzo'nun dişi olanıdır.

Şimdi, yüzünde, ayağına kızgın ütü düşürmüş gibi acılı bir ifadeyle ayrılık replikleri attığı bu kafede ilk buluştuğumuzda, "bana olan duygularını" anlatmıştı... "Emin misin?" diye sordum, ilkten, "insan yaşamda neden emin olabilir ki" anlamında bişeyler söyledikten sonra, "iğrençsin" demişti, "neden durduk yere seni kırmak talebiyle yaşamına giriyim ki, nası yani ööle anlık bişey, sen beni ne sanıyosun?" Gözlerinden inanmamam gerektiğine dair şeyler okuyordum ama, galiba, yıllar öncesinin laneti kalkanlarımı aşağıya çekiyordu. Belalara karışma, vurulup düşme sırası bana gelmişti. Yıldızsız, hilâlli bir gecede, bir tuhaf ses, ısrarla adımı okuyordu.

"Biliyorum, benim başlattığım bu ilişkide, yine ben daha mesafeli davranabilirdim. Şimdi bu kadar kırılmazdın belki. ama bunu ben seçtim. O sırada içimden gerçekten ööle geliyordu"... O konuşuyor, söz konusu kızgın ütüden benim ayaklarıma da düşüyor, boğazımda petrol yüklü tankerler ardı arkasına infilak ediyor. Kılavuz kaptan içimden birkaç sözcük geçirmeye çalışıyor, daha dudaklarıma ulaşmadan kül olup gidiyorlar. Oysa, "Demek senin seçimin haa" demek istiyorum. "Başka hoş seçimlerin var mı peki? Örneğin içi yavru dolu bir kuş yuvasının üstünde zıplamak ister misin, akvaryumda dolaşan kırmızı balığı yutmak? Oynarken, canını yakmak istediğin başka bir canlı türü var mı?" Birileri kafenin dekorlarını söküyor sanki, Muzo ile Firuze oyunu seyredip bitirmişler, yerler çekirdek kabukları, frigo kağıtları, buruşturulmuş sıra numaralarıyla dolu. Perdeyi güveler yiyor. Sigara benim, dekor değil, yanımda getirdim, garsona kaptırmayıp cebime atıyorum. "Neyiniz vardı" diye soruyor garson, O, "ne istediğimi bilmiyorum" diyor, garson, "hangimiz biliyoruz ki!" diye söyleniyor. Ben konuşamıyorum ya; garson, oyun bitsin diye benim laflarımı da söylüyor. Bir güve gelip, perdenin hepsini yiyip bitirdiklerini dolayısıyla boş yere perdenin inmesini beklememiz gerektiğini anlatıyor... Ya da bana öyle geliyor.

Arabadan inerken, "Sen yine de beni tanıdığı için o kadar mutsuz olma" diyor, peki, olmam. İstediğimiz zaman birbirimizi arayabiliriz. Hatır felan sormak için yani. "İki medeni insan gibi"... Tabi, ben bir kertenkeleyim ya, kopan kuyruğum yeniden çıkınca ararım seni. Korkma sen ama, aziz dostun, "eks sevgilin" kertenkele, kellesini vurup yerden yere, kendisini dağıtmaz. "Hadi, sen de kendine iyi bak."

Kapısı kapanınca, arabanın içindeki ışık da söndü. Şimdi, her yer karanlık. O, apartmanın kapısına doğru kuş gibi hafiflemiş yürüyor.Karanlıkta, peşinden pıtı pıtı koşan küçük bir şeyi farketmiyor. Belli ki henüz bilmiyor. Oysa, "Kırık kalpleri götürürsün peşinden. Çocukken yarım bıraktığın ekmekler gibi, ardınsıra koşarlar."

Akşamsefası

Vedat Özdemiroğlu

VEDAT BEY'İN GÖRKEMLİ HAYATI

Vedat Bey, sadece mazlumların yardımına koşar. Herhangi bir mazlumun ***problemi, meselesi ya da sorunu*** *olduğunda (bu geniş yelpazeye dikkat ediniz) Vedat Bey, orada hazır bulunur. Yardımını esirgemez, kötüleri bağışlamaz; o, baltasız ilâhtır!*

Tanrıların Yedek Parçaları
(turfanda macera)

Vedat Bey, bir tren seyahatindeydi. Bir yere gitmiyordu, içinden nezleli ve neşeli bir ses ona "trene bin!" demiş, o da binmişti.

Olaysız geçen saatler, Vedat Bey'i tedirgin ediyordu. Bir kahraman trende olacak da orada ne bir cinayet işlenecek, ne bir suikast planlanacak, ne de müthiş bir aşk patlak verecek; olur şey midir!

Trende bazı sanatçılar da vardı. Vedat Bey onlarla çene çalıp rom içiyordu. Hurşit Yenigün'e ömür boyu hüzünlü bir şarkı söylememeye yeminli olup olmadığını sordu. Oya-Bora ikilisine ayrılmalarını önerdi. Şahika Tekand'a, kendisini, konusu **"Türk Sinemasında Cinsellik"** olmayan bir panelde de görmek istediğini belirtti. Ferdi Tayfur'la ise aralarında şu konuşma geçti:

– Siz ağlayarak şarkı söylüyorsunuz. Oysa söyleyen değil, dinleyen ağlamalıdır.

– Ama ben sonsuz aşk şarkıları söylüyorum, haliyle hisleniyorum.

– "Sonsuz aşk" diye bir şey olamaz. **Sonsuz olan tek şey sonsuzluktur.** Her şey kendisidir.

– Nasıl?.. Her neyse, yemek vagonuna gidelim, size sosis ısmarlayayım. Buyrun.

– Hayır. Sağolun.

Vedat bey, bir süre yalnız kalıp dışarıyı seyretti. Az önce güzel konuşmuştu: Şu trene bakan öküz ne kadar sahiciydi, ne kadar öküzdü.

Akşam yemeğinde ıspanak yedi. Vedat Bey, demirden korkmazdı. Kendisi gibi ıspanak yiyen yazar Celal Salik'le konuşmadan merhabalaştılar. (Onunla daha sonra da karşılaşacaktır.)

Vedat Bey, Temel Reis'i de, Tenten'i de hiç sevemediğini düşünerek, kompartımanına ilerlerken, tehlikeyi farketti. Kırmızı halıdaki şişkinlik, hayra âlâmet değildi. Halıyı kaldırdı, saatli bombayı eline aldı, sekiz saniye içinde bombayı etkisiz hale getirdi, bomba kısmını pencereden attı, saatini alıp yedi buçuğa kurdu ve uyudu.

Kalktığında kompartımanındaki yatağı delik deşikti. Kendi yerine yatırdığı yastığı kurşunlanmıştı. (Vedat Bey, tehlikenin geçmediğini sezerek trenin üstünde uyumuştu.)

Caninin kim olduğunu bulması zor olmadı. Köse garsonun sıkı bir Ferdi Tayfur hayranı olduğu ve konuşmalarına öfkeyle kulak kabarttığı gözünden kaçmamıştı. **Vahşi garsonu hemzemin geçitte trenden attı.**

Siniri geçmedi, kendisi de atladı. Hain garsonu yedi kez tokatlayıp bayılttı. Bu, kahramanlıkta bir rekordu.

Ceketi elinde, rayların üzerinde ağır ağır yürürken Vedat Bey, eski dostu **Guinness**'i düşündü, bütün rekorları bir kitapta toplama fikrini çalıp nasıl kaçtığını. Acı acı gülümsedi...

SONER GÜNDAY

Eleştirmen ORÇUN'un günlüğü...

12 Nisan : Ayfer'i çok özledim. Bugün İstanbul'a büroya telefon açtım. **Ayfer**'le konuştum.

13 Nisan : Konuştum da ne oldu. Böyle anılar kimin ilgisini çeker ki? Hem dersin Şekspir'le aşık atacam, hem de böyle basit basit şeyler yazarsın. Dün gece günlüğüme, bugüne kadar yazdıklarıma tekrar bi daha baktım. Şöyle heyecan verici okuyucuları sürükleyecek hiçbir anıya rastlıyamadım.

14 Nisan : Böyle yazmaya devam edersem, okuyucular sıkılır, kitap hiç satmaz. (Not:Edebiyat dünyasına zor girersin.)

15 Nisan : Birkaç sürükleyici, maceralarla dolu anı yaşamalıyım. Mesela birini vursam, hapse girsem; çocuk kaçırsam, fidye istesem ya da banka soysam!..

16 Nisan : Bütün gün düşündüm, ben bunları yapamam, zalimlik olayı bana göre değil.

17 Nisan : Peki, yalan anılar yazsam?

18 Nisan : Bu yalan anı işi aklıma yattı. Bir süre ortadan kaybolmuş gibi yapayım, sonra süper anılarla ortaya çıkarım.

9 Mayıs : Bugün **Amerika**'daki yayınevimden aradılar. Niyork'ta bir kitapevinde benim için imza günü düzenlemişler, "Gel kitaplarını imzala" dediler, kıramadım. Yarın **Amerika**'ya gidiyorum.

12 Mayıs : İmza günüm gayet iyi geçti. **Kevin Kosnır** ve **Vitney Hüstın** kitaplarımı imzalatmak için geldiler. Tanıştık, karşılıklı olarak tanıştığımıza çok memnun olduk.

13 Mayıs : Bugün imza günüme **Sindi Kırafort** geldi. Tanıştık. Daha önce iki kitabımı okuduğunu, çok beğendiğini söyledi. Sonra biraz daha muhabbet ettik. "Çok süper muhabbetiniz var Orçun bey. Bu haftasonu evimde bir parti veriyorum, dilerseniz buyrun gelin" dedi. Hay hay, gelirim, dedim.

14 Mayıs : Keşke "Hay hay, gelirim" yerine "Evet, gelirim" deseydim...

15 Mayıs : Partiye gittim, çok şahane bir partiydi. Amerika'nın bütün ileri gelenleri ordaydı. **Mec Danılts** ve Pizza Hat'ın sahipleri de ordaydı. Bir ara Pizza Hat'ın sahibi (Rabırt Pizzahat) yanıma geldi, bana "Nasıl, bizim pizzalarımızı beğeniyor musunuz?" diye sordu. "Evet, güzel" dedim. Sonra dedi ki "Sizin romanlarınızda kullandığınız o nefis yazı üslubunuzun yanında bizim pizzalar biraz yavan kalıyor galiba" ben de dedim ki "iltifat ediyorsunuz", gülümseyerek "No" dedi.

16 Mayıs : Bugün **Bil Kılintın**'ın sekreteri aradı. Başkanın beni ertesi akşam **Beyaz Saray**'da yemeğe davet ettiğini söyledi, kabul ettim.

17 Mayıs : Bütün gün sokaklarda **Beyaz Saray**'ı aradım, bulamadım.

18 Mayıs : Akşam **Kılintın**'ın sekreteri tekrar aradı, "Niye gelmediniz? Bi yanlışımızı mı gördünüz?" dedi. "Kusura bakmayın, Beyaz Saray'ı aradım, bulamadım" dedim. "Ha, tamam yarın akşam bi taksi yollar sizi aldırırız" dedi.

19 Mayıs : Beyaz Saray'a gittim. Çok güzel bi yemek yedik. **Kılintınlar** yemek boyunca bana çok nazik davrandılar. Bil Kılintın biraz fazla içti, kafası iyi oldu. "Hiç bi şeyden korkma Orçun, sana bi şey olursa yıkarım bu yeni dünya düzenini. İstediğin ülkeye çıkartma yaparım, abimsin sen benim, gel bi öpiyim" dedi. Sonra biraz daha içti, başladı Amerika'nın bazı sırlarını anlatmaya. Hemen sözünü kestim, "Abi" dedim "şimdi alkollüsün, yarın pişman olursun bunları anlattığın için" dedim. "Tamam, her zaman olduğu gibi yine mantıklı konuştun" dedi. Yatıya kalmam için çok ısrar ettiler ama kalmadım.

20 Mayıs : Sabah Kılintın beni otelden bizzat kendisi aradı "Dün gece için özür dilerim, kahvaltıya gelir misin?" dedi. "Peki, gelirim. Gelirken bi şey alıyimmi, bi şey lazım mı?" dedim, "Yok, her şey var" dedi. Sonra Hilari seslendi "Bi paket kornfleks alsın, kornfleks bitmiş." "Peki, duydum" dedim. Çıktım, bi paket kornfleks aldım, iki şişe de süt aldım, gittim...

23 Mayıs : Üç gündür Beyaz Sarayda kalıyorum. Bu akşam yemekte Kılintın bana dedi ki "Orçun, biz seni çok sevdik Amerika'da kal, ben sana **gırınkart** ayarlarım. **Nasa**'da da sana bi iş buluruz, gül gibi geçinir gidersin" dedi. Ben de dedim ki, "**Nasa** başı işinde çalışmam, sonra göbek yapar" espirime çok güldüler. Hele Hilari yenge durup durup aklına geldikçe espirime güldü, "Hay Orçun sen ölme emi, NASA başı işi göbek yapar. Ahaha ha ha ha, hi hihi" diye saatlerce güldü.

24 Mayıs : Eh be adam bu kitap yayınlansa **Bil Kılintın** çıksa dese "Hayır, ben böyle bi adam tanımıyorum, bunların hepsi yalan" Bütün dünyaya rezil olmaz mıyım?

25 Mayıs : Sahte anı yazma işinden vazgeçtim. Yarın İstanbul'a dönücem.

26 Mayıs : Bugün otobüs bileti almaya gittim. Yazıhanedeki adam pencere kenarı kalmadığını söyledi. Koridor kenarında gitmem dedim. Kavga çıktı. Adama yumruk attım, kaçtım.

27 Mayıs : Burdaki tek otobüs firması dövdüğüm adamınmış. Tekrar gittim. "O yumruğu atarken düşünseydin" dedi. Bilet vermiyor.

28 Mayıs : İki gündür yalvarıyorum. Kırkbin kere özür diledim, hâlâ bilet alamadım.

Akşamsefası

ALTAY MARTI

Pembe beyaz Vedat

Bizim otobüsler ise sessiz sedasız, dişleri dökülmüş bir kedi gibi mıymıntı bir şekilde girerlerdi otogara.

Lise birden ikiye geçtiğim yaz Diyarbakır otogarında çalıştığım yazıhanede patronumdu Vedat Ağbi. Seyrelmiş kına rengi saçları, çipil gözleri, çatık kaşları, uzun yüzü ve eğri ağzıyla nemrut bir tipmiş gibi görünürdü; fakat onu tanıdıkça, yalnızca kendi dünyasını yaşamak isteyen, kimseye bulaşma niyetlisi olmayan bir mahzun adam olduğunu anladım. Bütün derdi rahat ve huzurlu bir şekilde **"hableme"** yapmaktı. Bir yarısı pembe, diğer yarısı beyaz, yuvarlak, **"Revonal"** haplarını leblebi gibi atıp da garajda her daim kafası bulut bir şekilde dolaştığından herkes **"Pembe Beyaz"** diye tanırdı onu.

Bizim firma Diyarbakır-Ağrı arasında işleyen tek şirket olduğundan diğer simsarlar gibi akbaba kesilmeye, tatava etmeye gerek duymazdık. Yolcularımız biletlerini şehirdeki yazıhaneden alır, servis dolmuşlarıyla arabanın kalkmasına onbeş-yirmi dakika kala otogarda hazır olurlardı. Bu yüzden ben de Vedat Ağbi de çok rahattık. Hasbelkader garaja dek gelip de yazıhaneye başvuran iki-üç yolcuya bilet kesme dışında başkaca bir işim olmadığından günboyu oturur ders çalışırdım. Vedat Ağbi ne zaman masamdaki kimya kitabını ve babamın icadı, hastanede çalışan bir müstahdem arkadaşının verdiği yeşil röntgen kağıtlarından kenarları iplikle dikilerek ciltlenmiş koca defterimi görse merakla kafasını uzatır, leylâ olmuş gözleriyle bir süre bakar, sonra da dili dolaşarak sorardı:

– Ne yapıyorsun iki gözüm?

Üç aşağı, beş yukarı aynı cevabı verirdim her zaman:

– Ders çalışıyorum ağbi. İmtihan var. İki sene sonra.

– Afferim, afferim, çalış. Okumak iyidir. Benimkiler eşek çıktı. Hayır, ikisinin de kafası zehir gibi çalışıyor fırlamaların, fakat sokaktan içeriye girmiyorlar ki itoğlu itler!..

Günlerimiz hep birbirinin benzeriydi. Ben yorulana kadar kimya çalışıyordum, Vedat Ağbi ise mesaisini sota bir yerde gözünden fazla sevdiği pembe beyazlarıyla geçiriyordu.

Garaj esnafının bir alışkanlığı vardı o tarihlerde. Uzun yoldan gelen arabalar otogara girip de perondaki yerlerine doğru en afilli dönüşlerini aldıklarında simsarlar hemen dışarıya fırlar ve rakip firmayı fitil edip gıcığın allah'ını vermek için teşkalenin kralını yapar, yeri göğü bağırış çağırışlarla döverlerdi:

– Baak! Bak kim geldi baaak! Harput geldiii! Harput Turizm geldiii!..

– Kooontaaş! Kontaaaş!.. Yolların fatihi buu!

– Hazar bu Hazaaaar! Rakip tanımaz! Ezer de geçeer!

Bizim otobüsler ise sessiz sedasız, dişleri dökülmüş bir kedi gibi mıymıntı bir şekilde girerlerdi otogara. Vedat Ağbi artık bir çift buğudan ibaret gözleriyle otobüsü görürse bazen aklına eser o da kendi kafasınca anlı şanlı bir karşılama düzenlerdi. Kaykıla kaykıla peronların olduğu kısıma doğru yürürken bir taraftan da kısık sesiyle bağırmaya çalışırdı:

– Pembe Beyaz geldiii! Dağların aslanı geldiii! Pembe Beyaz!.. Pembe Beyaaaz!..

Şoför de yolcular da bu jestlere hiç iltifat göstermezlerdi. Yolcular hiçbir şey anlamadan ve donuk gözlerle bu ortada yırtınan yarı deli adama şöyle bir bakar, sonra da bagajını alan bajer'e gitmek için dolmuş durağına doğru yollanırdı. Otobüslerinde **"lütfen ayakkabılarınızı çıkarmayınız"** yazan tek firma bizimkiydi. Ve yine bizim otobüslerde her şeyden çok nane şekeri satılırdı. Çünkü yolcuların yarısından çoğunu araba tutardı ve kusmamak için hepsi de ilaç gibi nane şekerine sarılırdı. Böyle bir yolcu profili nasıl anlasındı ki Vedat Ağbi'nin dünyasını?

Redoks... Avagadro sayısı... Elementler... Atom numarası... Ben kimyayla boğuşurken Vedat Ağbi bir tek **"Revonal"**la hayatı götürüyordu. Bir gün, daha önce hiç görmediğim, kendisi gibi tolaz-peyhas üç kişiyle birlikte yazıhaneye girip, **"iki gözüm sen biraz dışarda gez, bu arkadaşlarla işimiz var"** demesiyle başka bir meziyetini daha öğrenmiş oldum. Vedat Ağbi aynı zamanda iyi bir esrar çekicisiydi. O gün merakımdan dönüp dolaşıp yazıhane kapısına geldiğimde anladım bunu. Vedat Ağbi **"Aile yeri"**ne çıkan merdivenlerin hemen yanındaki kapının açıldığı arka dar bölümde o üç kavruk arkadaşıyla birlikte alem yapmış ve yaklaşık iki saat sonra üçü de dübeş gözlerle dışarıya çıkmışlardı. Daha sonra bu **"cıgaralığa vurma"** işi defalarca devam etti. Ama yukarıda Allah var şimdi, Vedat Ağbi ne zaman canı çekip de keşlerle birlikte o halevet yere girse, hem ahlâkım hem de kapı altından ince ince sızan dumandan dolayı sağlığım bozulmasın diye her defasında beni dışarıya **"biraz gezip dolaşmaya"** yollardı. Ben de hiç bir şeyin farkında olmayan saf-keriz öğrenci ayaklarında rahvan bir şekilde çıkıp giderdim her zaman.

O yaz aklımdan hayalimden geçmeyecek insan tipleri ve başka hayatlarla geçip gitti. Ertesi yaz tatillerinde ise daha cazip ve daha paralı işler yaptığımdan yazıhane katipliği hayatım sona ermişti. Sonra lise bitti fakülte başladı. Vedat Ağbi çoktan kendi dumanlı dünyasında kalmıştı artık benim için.

Tıp Fakültesi üçüncü sınıfta bir gün farmakoloji çalışırken bir sayfanın sonunda **"Revonal"**la ilgili bir açıklama okuduğumda geçmişi tekrar gülümseyerek andığımı hatırlıyorum. Şöyle bir not vardı Revonal'la ilgili: **"Türkiye'de suistimali sıkça yapıldığından yasaklanmıştır."** Herhalde en fazla **"suistimali"** de Vedat Ağbi yapmıştı.

Sonraki yıllarda esrar içiciliğinden esrar satıcılığına terfi eden Vedat Ağbi'nin malı aldığı kişilerle takıştığını, Elazığ'da bir yerde sıkıştırılıp özel bir arabaya zorla bindirildiğini, o arada arka koltuğun altında bulunan bir teneke mazota kibriti çakıp arabayı ve herkesi yakmaya çalıştığını, arkasından şans eseri kurtarılıp hastaneye kaldırıldığını, oradan da cezaevine gönderildiğini duydum. Ne de olsa eski patronumdu, durumuna üzüldüm elbette.

Fakülteyi bitirip de İzmir'e ailemi ziyarete gittiğim bir kış günü aniden otogarda karşılaştığımda da çok sevindim. Yine yolcu simsarlığı yapıyordu. Oturup sohbet ettik biraz. Başından geçenleri anlattı usul usul. Bense mahçup bir yüzle dinledim öylece. Sonra izin isteyip kalktım. Tam giderken çok iyi bildiğim kısık sesiyle arkamdan seslendi. Dönüp geldim yanına. Başımı iki elinin arasına aldı ve **"Sen benim başımın tacısın"** diyerek alnımdan öptü. Şaşırdım, ürperdim, utandım ve o an gözlerine baktım. Her zaman **"pembe beyaz"** bakan gözleri bu kez biraz nemliydi...

Akşamsefası

Romina'ya dokunma!..

Asıl adı: Melike. 24 yaşında, Diyarbakırlı... Rum bir anne ile, süryani bir babanın kızı... Arkadaşları onu "Gevur dölü", siz ise onu "Romina" olarak tanıyorsunuz... Tam bir ay önce, Aydın Doğan gurubunun sahibi olduğu D Radyo'da, Romina'nın işine son verildi. Nedeni de şuydu: Dinç Bilgin gurubuna ait Birleşim Basın Dağıtım şirketiyle, Aydın Doğan gurubuna ait Yay- Sat birleşerek tekel olmuş ve tüm gazete vergilere büyük dağıtım payları dayatmışlardı. LeMan dergisinin kapağından bu fiili durumu öğrenen Romina, canlı yayınlanan programında bunun aslında tekelleşme değil, mafyalaşma olduğunu söylemiş, "LeMan'a, tahammülleri bile yok" demişti. Patronların kendi arasındaki özel anlaşmaya göre, o artık işsiz. "Hayatım tercihlerle geçti. Bu da onlardan biriydi, tepki göstermek zorundaydım ve inanıyorum ki, bedeli ne olursa olun, doğru olanı yaptım" diyor. Şimdi isterseniz, "Romina'nın Teyyaresi" yle bir tur atıp, 5 yıllık meslek hayatı öyküsünü dinleyelim:

Asıl mesleğim turizmcilik. Radyoculukta hiçbir birikimim yoktu. Neyse, Genç Radyo'da arkadaşlarım çalışıyordu. Stüdyoya gele gide bir yerlerden bulaştı. Arkadaşlardan bir teklif geldi. Kabul ettim. Acemisin, işi bilmiyorsun. Bir kelime için 8 saat stüdyoda kalıyorsun. Sabah 9, akşam 9, sinirlerim bozuldu. Arkadaşlara, "Umarım benden sonra Türkiye'de radyoculuğu başarıyla sürdürürsünüz" dedim.

Derken bir süre sonra Best FM'den teklif geldi. Korktum. "Biraz düşüneyim. Bir neskafe alayım" oldum. Ondan sonra 4 ay çalıştık abi. Radyoculuğu bilmiyoruz. Radyoyu sadece TRT'den dinlemişim. Ondan sonracıma dergilerden, mecmualardan notlar oku, birşeyler söyle, 55 gün. O sırada apandisiti patlattık. 4 ay radyolar kapatıldı, boşluk...

- Romina'nın Tayyaresi'nin isim anası sen misin?

Apandisit ameliyatından 15 gün sonra radyolar yeniden açıldı. Program için isim düşünüyorum evde, kıvranıyorum oldum. "Ammaan ya" dedim, "Bu iş ossuruktan teyyare!" (Gülüşmeler) Sonracıma çok bunaldım. Yattım. Zınkk! Yatakta kıvranıyorum; ossuruktan teyyare, ossuruktan teyyare. Bir o yana dön, bir bu yana. Buldum. Romina'nın Teyyaresi. Eyvallah dedim...

- Romina'nın Teyyaresi, herhalde televizyoncuların ilgisini çekmiş olmalı...

Evet . Yalnız Best FM'de istemediğim bazı insanları yönetim işe geri aldı. Onlarla bir arada çalışamazdım. Yönetime çıktım. "Tükürdüğünüzü yalıyorsunuz"dedim. Eyvallahımı çektim. Bıktım uğraşmaktan... 2 ay aylak aylak dolaşırken, Fıstıki Müziki'den Gülçin aradı, "Çabuk gelmen lazım" dedi. "N'oluyo, niye geliyorum" derken adamın birini telefona uzattı. Beni bir programa çağırıyor sandım. Hangi gün, hangi saat, ne programı derken adamla neredeyse birbirimize girdik. Neyse telefonu Gülçin'e verdi. Adam Yönetmen Ahmet Çelenk'miş. O zaman da Kanal 6'da Jale yeni çıkmış, onun bir başka versiyonunu istiyorlar. "Olmaz" dedim. Biri çıkıyor, birşey yapıyor. Ondan sonra 50 versiyonunu seyret. Neyse, Kanal D' de, Gülçin ile birlikte bildiğiniz programı yaptık tam 55 hafta, keyifle...

-Gülçin ile yollarınızı niye ayırdınız?

Ayırmasaydık, belki şu an birbirimizi telefonla arıyor olmayacaktık. Bir ekipsiniz ve herkesin kendi doğruları var.

- Bir de yarışma programı sundunuz?

"Doğuştan Şanslı" diye çok kötü bir yarışma programıydı. İyi oldu neler yapamayacağımı gördüm. Yönetim odasına girip, "Alın beni bundan" diye çıldırıp ayrıldım.

- Rominight tekrar gündeme geldi.

Evet, o birçok ortak kişinin projesidir. İnsanın elinde bir projesi olması çok kötü. Kıllandırıyor acayip insanı abi. "İşte benim şöyle bir projem var abi" falan filan. Neyse yine Ahmet Çelenk'i aradım. Beraber güzel şeyler yaptık. Ancak ilk program berbattı. Canlı yayın, sen tedirginsin, dizlerin titriyor, konuklara rahat olun demişsin. Onlar fazlasıyla rahat... Acayip oturan bir olay var içime. İlk programlardan sonra, gazetelerde, çok güzel kritikler yazıldı. Herkesin ortak fikriydi, Türkiye'nin en güzel müzik programını yaptığımız. Program bitti, hiçbir şey yazılmadı. Bitiş nedeni de belli: Birkaç kötü şarkıcıyı dayatıyorlar. Yok, olmaz diyorsun. Bu yüzden program bitiyor. Kimse sesini çıkarmadı

- Plazaların ruhu senle nasıl çakışıyordu.

Bizim kendi dünyamız vardı ekipteki arkadaşlarla. Onun dışına çıkmıyorduk. Düşünebiliyor musun? Bir gün yaşlı bir adamcağız geldi, elinde belgesel var, çekmiş. Güzel de... Yönetimden, "Ne, belgesel mi? Kemal Sunal filmleri daha çok iş yapıyor" diye cevap verdiler adama... "Yaşlı bir adama bu söylenir mi" oldum... Çok üzdü bu beni...

- Ve gelelim son olaya, işten çıkartılışına...

İşte biliyorsun sonrasını. Haziran ayının başında, gittim bayiye Leman'ı bulamadım. Birkaç yeri dolaştım, yok. Ertesi gün buldum neyse. Kapakta, "Vurulduk ama ölmedik..." Çok etkiledi beni. Ertesi gün canlı yayında, Bu tekelleşme değil, mafyalaşma yahu" dedim. Program sonunda öğrendim ki, patron tarafından dinlenmişim... Ertesi sabah geldim. Yayın kasedini aktarıyor, o bölümü arıyorlar, "kasedin başında" dedim. Ertesi gün de işe gitmeye gerek kalmadı.

(Kanal D çevrelerinden edindiğimiz bilgiye göre, olay günü Aydın Doğan, eşi ve kızıyla bir toplantıdan çıkmış, D Radyo'yu dinlemektedir. Romina'nın sözlerini duyan Doğan, eşine dönüp, "Aa! Deli mi bu kız? Duydun mu, bana mafya dedi" der ve cep telefonuna sarılır...)

- Patronunun tutumunu nasıl değerlendiriyorsun?

Hayatım tercihlerle geçti. Bu da onlardan biriydi. Tepki göstermek zorundaydım. Ve inanıyorum ki bedeli ne olursa olsun, ben burada doğru olanı yaptığıma inanıyorum. Ama ben de onun yerinde olsam diye düşünüyorum. İşten atardım herhalde... (Gülüşmeler)

- Süryanisin. Son siyasal gelişmeleri, dinin siyasallaşmasını, iktidara gelmesini nasıl değerlendiriyorsun?

Korkayım mı diye düşünüyorum. Benim ideolojimin, toplumsal gelişmelere müdahale gücü olmadığını düşünüyorum. Arada sivil toplum örgütlerine takıyorum kafayı. Bir de burası, İstiklal caddesi. Cumartesi anaları... 60-70 yaşındaki kadın nasıl dövülür. Çok üzüyor bu beni.

- Mesleğinde üzüldüğün, takıldığın birşey...

- Özel televizyonlarda, en uzun yayınlanan eğlence programını biliyor musun?

- Hayır!

- Kadınlar Matinesi... ATV kurulduğundan beri var... Geçen gün bunu saptadım, eğlendirdi beni. Kadınlar oraya gidip, dolmalarını yiyip, çocuklarını masada uyutup, tanımadığı insanlarla göbek atıyorlar. Sen küçük prodiksiyonlarla birşeyler yapmaya çalışırken, onlar yüz milyonlarca liralık prodüksiyonlarla karşındalar...

- Ya bundan sonra...

Çalışırım yine. Ama accayip evlenip çocuk sahibi olmak istiyorum. Evimin kadını olayım di mi?

Akşamsefası

KAYBETMEK Kİ EN ÇOK YAKIŞANIDIR BİZE

Kemal Gökhan Gürses

DEVAMI ŞURALARDA...

Oktay Güzeloğlu

Ninesini Şa'pan Nejdet

Nejdet'i arabamı tamir için götürdüğüm tamirhanenin yanındaki çay ocağında tanıdım.

Askıcıydı. Herkes onunla dalgasını geçerek çay istiyordu. Çevre esnafın maskarası gibiydi.

Dikkatimi çeken şey, onu ninesini s.... bir çay getir, ninesini s.... çabuk lan, gibi tabirlerle çağırıyorlardı.

Bu durum merakımı çekmişti. Bir çay istedim, gayet nazik biçimde getirdi. İçtim, bahşiş de verdim.

Arabam ön takım ve kaporta işleri için on gün tamirhanede kalacaktı. Ben de her gün kontrol için gelecektim. İşte bu gidiş gelişlerimde ahbap olduk. Bir gün arabamın yanına gelerek, "Araban da çok pasbalmış be..." dedi.

Güldüm, pasbal-masbal idare ediyoruz işte dedim. Sırıttı, elinde çay askısı, önünde kahveci önlüğü ile çarpık çurpuk çirkin bir tipti. Dikkat ettim, gülünce esmer zayıf yüzünde beyaz fakat düzensiz dişleri ile bir sevimli yanı olduğunu fark ettim.

"Abem buna yapılan masrafa yazık, satsan para etmez, atsan alan olmaz" dedi.

"Olsun be Nejdet, biz de ne atarız, ne sataRız. İdare eder gideriz" dedim. Sohbet hoşuna gitmiş olacak ki, devam ediyordu. "Haa, o zaman oldu abem. Araba çürük, paspal. Ama adı var. Mersedes, yaşlı, kocakarı gibi, bu hızlı yürümez, diye dalgasını geçiyordu. Bir şey söylememe fırsat vermeden "işim var" diyerek çekti gitti.

Bu arada tamirci "Boşver abi dinleme çingeneyi, orospu çocuğu dalga geçecek yer arıyor." "Mühim değil, arabamı kocakarıya benzetmesine güldüğümü" söylediğimde, "Tabi çingene pezevenk ninesini s..... için her şeyi kocakarıya benzetiyor."

Tamirhaneye geldiğim yedi-sekiz gün içerisinde herkes Nejdet hakkında aynı şeyleri söylüyordu.

Tamirciyi cevaplamadım. Gittim Nejdet'in çalıştığı kahveye oturdum, bir çay söyledim. Nejdet çayı geitrdiğinde "Benim araba kaç para eder" diye gırgırına sordum. Ağzını burnunu yamulttu. "On para etmez, geçmez papelle, ver yolumu ben onu yüksek bir yerden atayım, sen de kurtul, o da kurtulsun. Abem sen ne iş yaporsun" diye sordu, işte konu arabadan çıkmış... başka bir yere yol alıyordu. "Tiyatrocuyum" dedim. Yine beyaz, düzgün olmayan dişleriyle gülerek "Dansözcü mu abem!" dedi. "Yok" dedim, anlayacağı dilde "piyes sanatçısıyım" dedim. Piyes kelimesini de anlıyamadı galiba, yüzüme baktı kaldı. Hemen "sinemacılık da yapıyorum" dedim. Anladı, peşinden çok sinemaya gittiğini, en sevdiği artistin de Ayhan Işık olduğunu, ölmeden önce hiçbir filmini kaçırmadığını anlattı. Arkasından da "bizdenmiş" dedi ve ayrıca Türkan Şoray'ı da çok sevdiğini ekledi ve "Bizim içeride de bir sinema figüranı vardı. Aynı koğuşta yatıyorduk, hep artislerle otururmuş. Arkadaşmış, biz de yalan söylüyorsun, diye dalga geçerdik" diye makara yapmaya başladı. Ben "Geçmiş olsun, niye yattın?" diye sorduğumda, yüzüme baktı, bir an utandı. Galiba hemen değişti ve "siktir et be abem, sen işine bak" dedi ve gitti. Arkasından baktım, çarpık bacaklı, yamuk-yumuk genç bir adam, hayatı boşvermiş, herkesle dalga geçiyordu. Nejdet ya hayatı çözmüştü veyahut da ya manyak ya da çok zeki gibi düşüncelerle kahveden çıktım. Arabanın yanına döndüm.

Onun hakkındaki düşünceleri size bırakıyorum.

Günlerden pazar, öğle üzeri evimden çıktım. Evimle, İstiklal Caddesi'nin kesiştiği köşede Nejdet'le kafa kafaya geldik. Nejdet sanki kırk yıllık dostuymuşum gibi bana sarılarak, "Vay pasbal arabalı abem, nasılsın?" dedi. Kucaklaştık. "Nereye?" diye sorduğumda, "Bugün tatil, gezme günüm be abem. Hep Beyoğlu'na çıkarım." dedi. Baktım, kılık kıyafeti düzgünce, sivri burun, beyaz ayakkabıları, eski lacivert takım elbisesi, üstten iki düğmesi açık beyaz gömleği, ceketinin yaka cebinde bir kiracı gibi duran beyaz mendili, elinde salladığı tesbihi, konuşurken öne arkaya, sağa sola doğru kaykılarak konuşmasıyla gösteri yapan bir panayır maymununu andırıyordu. Gülerek koluna girdim, "Haydi gel bir şeyler içelim" diyerek köşedeki birahaneye sürükledim.

"Ben bira içerim" dedi. Biraları söyledik, içerken en büyük zevkinin televizyon seyretmek olduğunu söyledi. Yer değiştik. Konu arabamdan açıldı. Oradan buradan, derken sözü döndürüp dolaştırarak mapushaneye getirdim. Neden yattığını sordum. Sustu, konuşmakla konuşmamak arasında kaldı ve "Abem duymadın mı, herkesin bana nasıl seslendiğini" "Seninle gırgır geçiyorlar zannediyordum" dedim. "Tabii abem gırgır geçiyorlar. Doğru be abem. Adi kocakarı hayatımla oynadı." Bu arada garsona seslenerek biraları tazelemesini söyledim. Nejdet'in bir gözü bende, bir gözü televizyonda hafifte kafası çakır olmuştu galiba.

Dili sürçüyordu. Arasıra yavaş sesle konuşmasını ikaz ediyordum. O da boşver gibilerinden el hareketi yapıyor, bazen alçak bazen de yüksek sesle meraklı dinleyicilerin arasında konuşuyordu.

"Abem be, benim pederle valide sizlere ömür. Ben küçükken ölmüşler. Beni ablam büyüttü. Bana mahallede olsun, başka yerlerde olsun, maymun diye bağırıyorlardı. Ben de böyle bağıranlara küfür ediyordum. Ayakkabı boyacılığı, garsonluk yaparak büyüdük. Okulu önünden geçerken gördük. Bana yalnız ablam iyi davranıyordu. Kocakarı bile maymun diyordu. Hiç sevmezdim. Ablam üstümü-başımı yıkıyor, beni bile yıkıyordu. Sonraları ben ablama aşık oldum. Abem sen şimdi beni küçük görürsün, dalga geçersin. Ama doğru, ablama aşık oldum. Çünkü hayatta bana bir tek o iyi davranıyordu. Evlenme bile teklif ettim. Şaka yapıyorum zannetti önceleri. Her gün üsteleyince, bu sefer de bana yaklaşamadı. Nineme söylemiş, ninem de bu oğlan delirdi diye karakola şikayet etmiş. Ablam ve ninem şikayetçi olunca doğru tımarhane... Bir sene yattım abem, çıktıktan sonra eve almadılar. Garsonluk yapıyordum, kahvelerde yatıyordum. Bir gün, izin günümde, her zaman gördüğüm, benim gibi çirkin bir gacıya (kız) asıldım. Kabul etti. Evlenelim dedim, ev tut tamam dedi. Abem be para yok, ne yapacağımı şaşırdım. Aklıma ninem geldi. Yatağının altına hep papel saklardı, evdeyken görmüştüm. Gittim, önce ablama söyledim, yüz vermedi, konuşmadı benimle, nineme söyledim, deli maymun baro (erkek), beş lire vermem diyerek kovdu. Gacı da evin, barkın yok diye beni bıraktı, gitti. Düşündüm düşündüm sonunda ninemin yüzünden oldu bunlar diyerek kimsenin olmadığı bir zamanı kolladım. Ninem evde yalnız, zorla bağıra çağıra yaptım. Yatağının altındaki papelleri de aldım. Kaçtım. Sonra yakalandım. Dört sene hapis yattım" diyerek kestirip attı. Ben sinemaya gidiyorum diye birasını bir dikişte içti. Daha ağzımı açamadan kaybolmuştu.

Ben de bardağımın yarısını bitirmeden hesabı ödemek için garsona işaret ettim...

Akşamsefası

KAYBETMEK Kİ EN ÇOK YAKIŞANIDIR BİZE

Kemal Gökhan Gürses

Bay Figür ile Bayan Pastel

ENGİN TURGUT

Paul Lafargue ile karısı bir koltukta, kucak kucağa neden ölümü seçmişlerdi?.. Bütün bildiklerimizi unutup, sürekli aşka uyanmak neydi?.. Aşk, insanı evcilleştiriyor muydu? *"Ben bütün görmüş olduğum şeylerin bir parçasıyım"* derken L. Avebury, hayata takla mı attırmak istiyordu?..

Aşk yeni taburcu olmuştu tutkularımızdan... Kendi yüzünü tırmalayan bir kedi gibi uzaklara bakıyordu Kadın! Baktıkça gözleri büyüyordu...

'Yağmurun evinden dışarı çıkmıyor, yabancılara hiçbir şey sormuyorum' dedi Kadın!

'Nietzche değmez bir hiçe, dememiştim ama, güç haklı mıydı her zaman?.. Derisini yüzmüşler yeryüzünün... Hiçbir şey göründüğü gibi değildi... Kimse yazgısından kurtulamıyordu'...

'Varoluşu anladıysam, anlaşılmak içime kilitlediğim çölüm olsun! Derdi olanın imgesi sürecek miydi?.. Hasreti ter içinde bırakmak istemeyenlerin dünyaya yazacağı mektuplar sürecek miydi?.. 'Elime geçirdiklerim bile, kendi kaderini yaşıyor hâlâ' diye mırıldand Adam!

Adam, oğluna dönerek seslendi: *'Talihin elinde değil, devletin elinde oyuncak olmamanı dilerim oğlum'...*

Yeni bir düşle devriliyordu her şey ve her şey hatıranın çığlığına takılıyordu... Beyaz bie veda sığmıyordu aşka... Orada bir koyu olmalıydı... Orada bir koyu olmalıydı... Hayat espaslardan geçilmiyor, iki kişi hep bir üçüncüyü arıyordu... Neye inanacağınızı şaşırıyordunuz... akşam oluyor ve **Woody Allen** kendi şarkısını söylüyordu. *"Nereden geldik, nereye gidiyoruz, saat kaçta yemek yiyeceğiz?"...*

Kanlı Kalem
Yasin Adıyeke

YEŞİL BURSA İZLENİMLERİM

4 aralık 1995-'de bir yaşgünü davetine gitmiş, gece olduğu için hiçbir şey görememiş, içimde bir ukde kalmıştı.

Yaşgünü davetinde çiğdem sarısı güzel bir kızla tanıştım (Zehra). Bursa'yı görmek-gezmek arzularımı kendilerine ilettim. Yakın, sıcak, medeni duygular içerisinde rehberlik yapacağını ve bunun için de ilk fırsatta beni Bursa'ya davet etti. 8 ay aradan nasıl geçti, hiç farkına varmadım.

5 Temmuz'ta bir hasta ziyareti için Bursa'ya gittim. Hasta ziyaretimi yapıp, acil şifalar dilemekten sonra, gündüz gözüyle Bursa'yı görme fırsatını buldum.

Gerçekten ihtişama meyilli bir vilayetimiz. Rehberlik sözü veren Zehra hazırdı ve Bursa turuna çıktık. İlk uğradığımız mekan olay sentırdı. Dışarısı ve içerisiyle İkitelli medyasını andırıyordu. Şehire uzak olmasına rağmen içindeki insanlar sıcak ve yakındılar -galiba karınlarına sıcak çorba giriyor metanet yoktu.

İkinci durağım Sönmez Plaza, İGS metropole gittik. Akılalmaz bir variyetin sömürü düzeni hiç tartışmasız kendini ispat ediyordu. Geniş bir arazide yapılanan sönmez Plaza gücünü aşmış bir varlığın da temsilcisidir. Sıcak güneşin yeşil yaprakları kavurmasıyla birlikte bizi de kavuruyordu ve serin bir yere kaçmamıza işaret veriyordu. Dağ yolunda aşiyan denilen turistik yere oturduk. Gerçekten aşiyandı, çünkü öyle bir dinlendim ki, kendimi aşıkların diyarında hissettim. Karnımızı doyurduk, doğaya doyduk, ama birbirimize doyamadık. Kalbimizdeki sevgi bizi daha da yaklaştırdı, kalplerimizi birleştirdi. Güneşin anasının karnına çekilmesiyle bizde aşiyandan ayrıldık. Esen sazan yeli ve o dağın yeşilliğibeni çıldırtıyordu. İçimden Kültür Parkı gezmek geldi. Adını duymuştum ama gezmemiştim. Kültür Parka geldiğimde bir 'oh' çektim. Sanki ulu mevlâm bütün güzellikleri Bursa'ya vermiş. Havuz falan dolaştık. Vakit de epey ilerlemişti. Artık dönmem gerekiyordu. Ben her ne kadar ayrılmak istesem de gönlüm bir türlü ayrılmak istemiyordu. Şansım yavet gitti. 3. Karagöz Folklor yarışması için Bursamıza gelen guruplarla biz de içeri daldık. Açıkhava Tiyatro salonunda kültürel faaliyetleri izleme olanağı da buldum. Bursa halkı gerçekten bu faaliyetlerin inanıcıdestekçileridir.

Kısa bir Bursa ziyareti benibütün güzelliklere doyurdu

NOT: Yazarımız, Murathan Mungan yeni evine taşınırken balyaların altında kalan "kedi kartpostalları"na bu hafta da ulaşılamadığından yazısını yayınlayamıyoruz.. Vuslat haftaya inşallah.. Amin..

Akşamsefası

Yolculuk Nereye

ÇİĞDEM ANAT

Gidenle ve Kalanlar

Unutmayın, üzerimize sinen kül rengini, kül kokusunu. Madımak'ın rengini, Madımak'ın kokusunu. Unutmayın; utancın rengi ve kokusunu.

Sizi anmak istemiyorum. Bana ağır geliyor.

Resimleri koymayın önüme.

Aradan yıllar geçti ve ben tutamadım yüzünüzde derinleşen çizgileri. Kor kor yanan seslerinizin patlamasını duyamadım. Sazınızın buğulaştırdığı dalgın bakan gözlerinizin kıvılcımlarını göremedim.

Albümleri kapattım. Açıp açıp bakmak bana ağır geliyor.

Ne yaptık siz gittikten sonra?

Hemen söyleyeyim; kalanlarla hesaplaşamadık. Tartışma açtık; "Demokraside herkesin söz hakkı vardır, milletin iradesine karşı koymak demokrasiyi hiçe saymaktır" kampı bir yanda yeraldı.

Milletin iradesini merkez sağ ve merkez sol temsil eder, topla çarp % 80'e vurur, % 20'yi ezer kampı diğer yanda yeraldı.

Biz % 1'e bile giremedik.

Biz kim oluyorduk?

Bizi % 80'e dahil ettiler.

O yüzde seksen ve o yüzde yirmi elele vermiş, ateşler yakmıştı. Ateş altında kalan biz şimdi onlara dahil edildik.

Yakanlar ve yargılayanlar birleşti, gidenler ve kalanları kutsadı. Lanetlenenler ise bizlerdik.

Bizim Atatürk'ün Nutuk'undan başka tutunacak kitabımız yok muydu?

Bu yazıları biz neden yazdık? Bu şiirleri neden okuduk?

Biz hikaye mi anlattık birbirimize?

Şimdi yürüyüşlerle sosyalleşip, karanfillerle şiirselleşiyor muyuz?

Biz o demokrasilerinin vazgeçilmez rengi olmanın ötesine geçemiyor muyuz?

Unutmayın, üzerimize sinen kül rengini, kül kokusunu.

Madımak'ın rengini, Madımak'ın kokusunu.

Unutmayın; utancın rengi ve kokusunu.

Küller kavrulup kavrulup karanfillerin üzerine dökülüyor.

Sizi anmak istemiyorum.

Haklısınız; karanfiller kavruk, haklısınız yürüyüşler geçit töreni ve yok farkı resmi kabullerden.

Sizi anmak istemiyorum. Bana ağır geliyor. Çünkü siz gittikten sonra ne yaptığımızın hesabını veremiyorum.

Kalanlar aldı arkasına yüzde yüzü % 100'ü önümüzden ilerliyor.

Geçmiş Zaman Olur ki

EFLATUN NURİ

YIL 1946

(TAM YARIM ASIR EVVELDİ)

Vakit Gazetesi'nin sahibi baş yazarı Hakkı Tarık Us'un kardeşi şarhoş Rasih, her zamanki gibi gazetenin giriş kapısının merdivenlerine yan yatmış, çamura batmış, ayaklarını boydan boya uzatmış, elinde bir galon kırmızı şarap, önünde, yerde bir gazete kağıdı üzerinde ucu parçalanmış bir ekmek, biraz beyaz peynir ve zeytin taneleri karşısında kuyruğunu sallıyan kahve rengi bir sokak köpeği. Gazeteye giren çıkanlar, Rasih'in boydan boya uzattığı ayaklarının üzerinden zıplamaya çalışıyorlardı. Yürüdüm... Remzi Kitapevi'nin önünde durdum, başım dönüyor, gözlerim kararıyordu. Remzi Kitapevi'nin kenarındaki kepenk demirlerine tutundum.

Sarhoş Rasih'in sesi geliyordu.

-"Sezar","Sezar..." Sezaryan!?!..

Döndüm baktım, sokak köpeği ona iyice sokulmuştu. Onu dinliyordu.

-Onu anasının rahminden neşterle aldılar biliyor musun ha?.. "Sezaryan" "Sezar"ın adından esinlendiler, çünkü ondan önce hiç bir çocuk böyle ameliyatla dışarı çıkmadı tamam mı?

Şarap şişesini kavradı, tıpayı dişiyle çıkardı.

Koca galonu dikti kafasına, lıkır lıkır içti, elinin tersiyle sakalını sildi, sıvazladı, mantarı şişenin ağızına tıkadı, yere koydu. Bir parça peynir, bir parça ekmek kopardı, ağzına attı. Sokak köpeği iyice yaklaştı, elindeki ekmeği köpeğin ağzına doğru uzattı, köpek ekmeğe uzandı, hızlı hızlı salladığı kuyruğu şişeye dokundu, şişe yokuş aşağı, Sirkeci'ye doğru, langır, lungur yuvarlanmağa başladı. Sarhoş Rasih, köpeğe ayakkabısını tekini fırlattı.

-Faşist köpek!.. diye bağırdı.

Ayakkabının teki yolun ortasında ters dönmüş duruyordu.

-"Sezar".. "Sezar" şişemi getiiir!.. diye bağırdı!?!

Yuvarlanan şişe, daha evvel işediği ve Sirkeci' ye doğru inen, kurumuş sidik yolunu takip ediyordu. Biraz iyileşir gibi oldum, gittim yolun ortasından Rasih'in ayakkabısını aldım, yanına koydum. Rasih başını kaldırdı, saçı sakalı birbirine karışmıştı...

Bir çırpıda en azından, beş altı dille teşekkür etti. Mühürcü Kirkor'un çırağı Andon da şarap şişesini kapmış geliyordu. Rasih'in ayaklarına takılmadan, üst basamağa ulaştım. Küçük bir koridorun sonunda Reşid Halid Bey'in arşiv odası, onun karşısında "Kervansaray" dergisi'nin idarehanesi vardı, ben de orada çalışıyordum. Kültür sanat ağırlıklı bir dergiydi. Sahibi Mahmut Zeki Özkan'dı, Bab-ı Ali'nin en renkli insanlarındandı. Kendisi sağcı olduğu halde dergisi solcuydu!?! Odaya girdim; odada Rıfat Ilgaz, Orhan Kemal, Mücap Ofluoğlu, Rauf Ulukut, Gavsi Ozansoy, Vedat Ar (Müjde Ar'ın babası), Zafer Sülek, Muvakkar Ekrem Talu (Ercüment Ekrem Talu'nun oğlu) ve sekreter Sevim, Mahmut Zeki'nin sağ kolu, odadakilerle selamlaşıp masama oturdum. Biraz sonra derginin çizilecek işleri önüme yığıldı. Bir taraftan işleri yetiştirmeye çalışırken, bir taraftan arkadaşları dinliyordum. Şiirden, öyküden, romandan derken müzikten söz etmeğe başladılar, Zafer Sülek:

-Var mısınız bu akşam " Çağlayan saz'a gidelim" dedi.Bütün arkadaşlar güldü!

Mücap Ofluoğlu:

- Oğlum, dereyi görmeden paçayı sıvama, bak Zeki, on dakika sonra buradayım dedi, iki saat oldu ortada yok; Hamdi Bekir'den (İzmir genel dağıtım bayii) para alıp gelecekti. Bu saate kadar gelmediğine göre Hamdi Bekir'den yine para alamadı. Kimbilir nerelerde para peşinde garibim, dedi. Rıfat Ilgaz:

-Mahmut Zeki'nin bu huyu hem iyi, hem de fena yahu! Bayi para vermedi değil mi? Adam kendini yırtar ne yapıp yapar, bir yerden borç alır, yine bizim paramızı bulur, buluşturur verir.

Orhan Kemal:

- Yahu!.. Yine böyle bir gün, para bekliyoruz benim kadın da evde hasta on param da yor, gitsem bir türlü, kalsam bir türlü. Evdekini merak ediyorum içimde bir sıkıntı, ben çektim gittim. Eve geldim ki ne göreyim bizim kadının durumu çok kötü, eyvah dedim, şimdi ne yapıyım, kadını acele hastaneye kaldırmam lazım. Vallahi cebimde altmış para yok...

Bu ara kapı çalındı. Gittim kapıyı açtım, gözlerime inanamadım, karşımda Mahmut Zeki Özkan:

- Orhan Abi kusura bakma geç kaldım. Sen gitmişsin, ben de paranı getirdim demez mi?

Bu ara kapı açıldı, Mahmut Zeki içeri girdi... Yüzü gözü kan, ter içindeydi:

- Kusura bakmayın çok beklettim ama hepimize bol bol yetecek parayı buldum dedi. Bir süre sonra, hepimiz "Vakit" matbaasından kendimizi dışarı attık. Bu ara Rasih yeni aldırdığı bir galon şarabını açmaya çalışıyordu. Mucap Ofluoğlu, mendil cebinden ipek beyaz mendilini çıkardı:

-Ver baba ben açıyım, dedi.

Rasih'in elinden koca şişeyi aldı, iki bacağının arasına sıkıştırdı. Mendilini şişenin kıçına katladı koydu. Bir eliyle şişeyi kavradı, öbür elinin bilek ucuyla, şişenin kıçına; vurdu, vurdu sonra kaldırdık; tıpanın ucu kendini dışarı atmıştı. Diş çeker gibi, yavaşça çekti çıkardı; tıpayı tekrar hafifce soktu bastırdı:

O gece Lefter'in Meyhanesi'nde laterna sesleri içinde sarhoş olduk, aramızda olamayan dostların çoğunu meze yaptık, çoğunu içtik. Andon başında rakı kadehiyle laternanın oynak havasına kendini kaptırıp oynadı. Dağıldık.

Ben kıyı kıyı giderken koluma biri girdi! Döndüm baktım Süavi Sualp, sarıldık öpüştük; Üsküdar'dan vapurla daha bu sabah karşıya geçmemişiz sanki!

-Nereydin? dedim.

-Bir iş vardı. Bu saate kadar ancak toparladım, attım kendimi zerdali gibi buraya. Sen baya süslenmişsin, hadi gel acele tarafından şurada kısa metraj bir kaç tane yuvarlıyalım da yuvarlanmış desinler.

Çiçek Pasajı'na gittik, ben rakı içmiştim, karnım da toktu. Garson geldi.

-Bir Arjantin dedim.

Suavi Sualp:

-Bir duble rakı, arnavut ciğeri, bir de Amerikan salatası...

-Amerikan salatası da nereden çıktı? dedim.

-Oğlum "Rus salatası" yasaklandı, şimdi ismi "Amerikan salatası" oldu dedi. Garson'u çağırdım, geldi, yüksek sesle:

-Bana oradan iki üç parsiyon "Rus salatası" deyince garson irkildi.

-Güzelce paket yap, götür Milli Emniyet Müdürlüğü'ne, ister tevkif etsinler, ister afiyetle yesinler dedim.

SAYI: 10 12 TEMMUZ 1996 CUMA

SAHİBİ: ŞİMERA YAYINCILIK adına Mehmet ÇAĞÇAĞ ● **Yayın Yönetmeni:** Metin ÜSTÜNDAĞ ● **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü :** Kutlu ESENDEMİR **Öküz'e saman ve su verenler:** Altay MARTI, Aslan ÖZDEMİR, Atilla ATALAY, Bahadır BARUTER, Bahadır BOYSAL, Can KOZANOĞLU, Can YÜCEL, Can BARSLAN, Cezmi ERSÖZ, Çiğdem ANAT, Derya SAYIN, Devrim SEVİMAY, Eflatun NURİ, Ender ÖZKAHRAMAN, Ferhan ŞENSOY, Fikret BEKLER, Gani MÜJDE, Güneri İÇOĞLU, Gürcan TÜRECİ, Halil TURHANLI, Hacer YILDIRIM, Haydar ERGÜLEN, Kemal GÖKHAN, Kutlu ESENDEMİR, Lütfü OFLAZ, Mehmet ÇAĞÇAĞ, Mesut CEYLAN, Mesut KARA, Metin ÜSTÜNDAĞ, Murathan MUNGAN, Muhsin KIZILKAYA, Musa KART, Nihat GENÇ, Orhan KOÇAK, Orhan PAMUK, Ömer LAÇİNER, Sezai SARIOĞLU, Sunay AKIN,Tan CEMAL, Tuğrul ERYILMAZ, Tuncay AKGÜN, Tuncel KURTİZ, Tuncer ERDEM, Ümit KIVANÇ, Vedat ÖZDEMİROĞLU, Yavuz TARAN, Yasin ADIYEKE, Yıldırım TÜRKER, Yılmaz ERDOĞAN, Zafer TEMOÇİN **Sayfa Sekreteri:** Aydın ŞAHİN, Ali Ekber USLU, Fikret ÖZDEMİR **Bilgisayar Tasarım:** Murat YÜCEŞAN - Vesile ÖZDEM - Cebrail OKÇU **Montaj:** Kadri Çavuşoğlu **Satış:** Güneyt AYDIN **İşletme:** Orhan AÇAR **Halkla İlişkiler:** Suzan ÇARK **Muhasebe:** Yaşar AKŞAHİN **Bina Görevlisi:** Yasin ADIYEKE **Tel:** 251 42 44 - 251 57 54, **Fax:** 251 52 67, **Baskı:** Basmat **Dağıtım:** Bir-Yay, **Adres:** İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu/ İSTANBUL

A B O N E L İ K K O Ş U L L A R I

AMERİKA - (UÇAK) 1 yıllık Abone bedeli - 100 $ - 6 aylık Abone bedeli - 50 $ ● UZAKDOĞU - (UÇAK) 1 yıllık Abone bedeli - 125 $ ● 6 Aylık Abone bedeli - 650 $ ● AVRUPA (POSTA) 1 yıllık Abone bedeli - 100 DM - 6 aylık Abone bedeli - 50 DM ● AVRUPA (UÇAK) 1 yıllık Abone bedeli -110 DM - 6 aylık Abone bedeli - 55 DM ● YURT İÇİ (POSTA) 1 yıllık Abone bedeli - 3.500.000 TL 6 aylık Abone bedeli - 1.750.000 TL ● BANKA HESAP NUMARALARI: Mark hesabı: 3002462 - 0 ● Dolar hesabı: 3002461 - 2 ● TL hesabı: 1100384 -7 ● (Hesap numaralarının hepsi Yapı Kredi Bankası, Parmakkapı Şubesine aittir)

Akşamsefası

Ölüm Oruçlarında Son Perde

Yıldız Gerçek: (Cezaevinde, ölüm orucunun 50. gününü dolduran Mesut Gerçek'in annesi)

Biz anayız, acı çekiyoruz. Çocuklarımızla görüşmek istiyoruz. Çocuğumuzun başına birşey gelirse, bedeli ne olursa olsun onu ödemek zorundayız. Hiç bundan vazgeçmeyeceğiz. Gerekirse çocuğumuz için canımızı feda edeceğiz. Oğlum şimdi ölüm orucunda, devlet herhangi bir açıklama yapmıyor. Biz gidip geliyoruz. Basın açıklaması yapmak istiyoruz, polis zorluk çıkarıyor, insanları gözaltına alıyor. Oğlumu dün ziyaret ettim. Ayaktalar ama çoğu bitkisel hayatta, görüşe gelemeyecek durumdalar. Durumları çok kötü. Oğlumun istediği cezaevlerinin koşullarının iyileşmesi.

Eskişehir cezaevinin kapanması, cezaevinde insanca davranılması. Cezaevi görüşünde sıkıntı oluyor, her an saldırıyla karşı karşıyayız. Ne bileyim, devlet bayağı baskı yapıyor. Ben de dışarda açlık grevi yaptım, analar da açlık grevi yapıyor. Polis onları dövüyor. İsitiyoruz ki, cezaevinde insan gibi davransınlar, görüşe gidenleri gözaltına almasınlar.

Bilgi Tağaç: (Cezaevinde, ölüm orucunun 50. gününü dolduran Sevgi Tağaç'ın ablası)

Geçen hafta gittim ablam görüşe çıkamayacak kadar bitkin ve halsizdi. Durumu ağır olanların içinde bulunuyor. Ablam, geçen ekim ayında 42 gün açlık grevinde kalmıştı. Onun daha tahribatları geçmeden tedavisi tamamlanmadan ikinci bir açlık grevine girdi. Şimdi ölüm orucunda hergün onları biraz daha ölüme götürüyor. Bu kadar süreden sonra haklarını alabilseler dahi tedavi bile edilmeyecekler. 50. gün açlık grevindeki bir insan için son noktadır. Dakika dakika içimiz parçalansa da bir ölüm haberi alacağız. .Bizim insanlarımızdan beklediğimiz bu soruna karşı acil bir şekilde çözüm üretmeleri ve içerdekilerin seslerine kulak vermeleri.

Refah Partisi ile yapılan bir görüşmede partililer bizden üç gün süre istedi. Üç gün geçtiği halde hiç sesleri çıkmadı. Her dönemdeki gibi vaatlerde bulunup sonra vaatlerini geri alıyorlar.

Hacer Yıldırım

Akşamsefası